

BIRŽELIO 15-OJI LIETUVOS OKUPACIJOS IR GENOCIDO DIENA

LIETUVOS
UŽUOJAUTA

Š.m. birželio mėn. 7 d. Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas įteikė JAV Valstybės departamentui laikinojo Lietuvos Respublikos prezidento Artūro Paulausko užuojautos laiško, adresuoto poniai Nancy Reagan tekstą, kartu su Ambasados diplomatine nota, kurioje reiškama užuojauta dėl buvusio JAV prezidento Ronald Reagan mirties.

Lietuvos laikinojo prezidento A.Paulausko laiške pažymima, kad prezidentas Reagan pradėjo Sovietų Sąjungos griovimo procesą, kurį užbaigė lietuvių tauta ir kad prezidento Reagan įžvalgi politika ir ryžtas neleido šaltajam karui pavirsti "karštuoju".

Ambasadorius V.Ušackas Valstybės departamente pasirašė užuojautos knygoje, kurioje perdavė gilų Lietuvos žmonių liūdesį bei pareiškė, kad "Lietuvos žmonės niekada nepamirš iškilaus politiko ir valstybininko Reagan bei jo vadovavimo, kuris privedė prie sovietų blogio imperijos žlugimo ir atvėrė kelią Lietuvos laisvei ir Nepriklausomybei", sakoma užuojautoje.

LR ambasados inf.

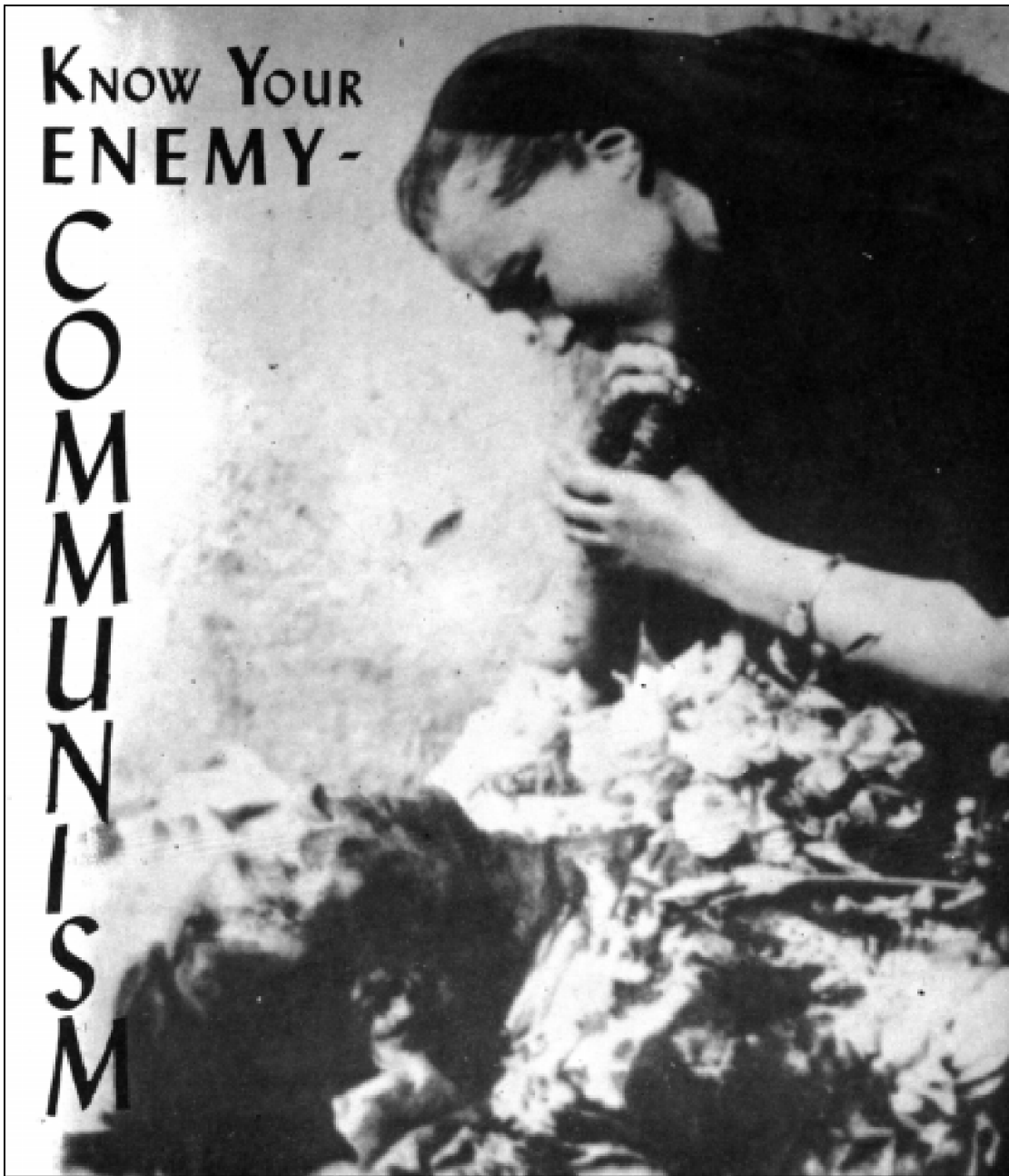
A.PAULASKAS
DALYVAVO R.REAGANO
LAIDOTUVĖSE

Laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas dalyvavo Vašingtone rengiamose buvusio JAV prezidento Ronaldo Reagano laidotuvėse. 1981-1989 metais 40-uojų JAV prezidentu buvęs R.Reaganas 2004 m. birželio 5 d. mirė, sulaukęs 93 metų.

Dvi valandas užtrukusios gedulingos pamaldos Nacionalinėje katedroje, kur pašarvotas R.Reaganas, Vašingtone prasidėjo birželio 11 d., penktadienį 18 val. 30 min. Lietuvos laiku. Jose dalyvavo prezidentas George W.Bush, kuris pasakė kalbą, taip pat 170 valstybių vadovai.

Paskui karstas buvo nuskraidintas į Kaliforniją, kur penktadienį vakare leidžiantis saulei įvyko privačios laidotuvės. Vėlionis buvo palaidotas prie jo vardo bibliotekos.

R.Reaganas pavadino Sovietų Sąjungą blogio imperija ir prisidėjo ją griauinant. Jis taip aukštai iškėlė JAV ginklavimosi kartelę, kad su JAV šaltajame

Genocido parodos leidinio viršelis – prie komunistų nukankinto dr. A. Gudonio kūno jo žmona. Ši vienintelė lietuvių tautos genocido paroda įvyko 1970 m. Čikagoje. Parodos ir leidinio redaktorius buvo inž. Domas Adomaitis. Rengėjai parodą padovanojo Amerikos Lietuvių Tarybai, kuri, kai Lietuva tapo nepriklausoma, buvo išsiųsta į Vilnių ir ji turėtų būti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centre, kurio direktore yra Dalia Kuodytė.

BALTIJOS ŠALIŲ ISTORINIO TEISINGUMO KOMISIJOS
REIKALUS TARPTAUTINIO SOVIETINIO OKUPACINIO
REŽIMO ĮVERTINIMO

Rygoje susirinkę Baltijos šalių tarptautinių istorinio teisingumo komisijų vadovai aptarė galimybę paskatinti Vakarus sovietinį okupacinį režimą ir totalitarinio komunizmo ideologiją pripažinti tokiu pat Antrojo pasaulinio karo blogiu, kaip ir nacių.

Praėjusios savaitės pabaigoje vykusiam posėdyje Lietu-

kare lenktyniaujanti Sovietų Sąjunga nebesugebėjo pasivyti JAV.

R.Reaganas drauge su buvusiu Islandijos užsienio reikalų ministru Jonu Boldvinu Hani-balssonu 1996 metais Vilniaus miesto tarybos buvo patvirtinti pirmaisiais Lietuvos sostinės garbės piliečiais.

Taip buvo įvertintas šių politikų indėlis į Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą.

Rygoje susirinkę Baltijos šalių tarptautinių istorinio teisingumo komisijų vadovai aptarė galimybę paskatinti Vakarus sovietinį okupacinį režimą ir totalitarinio komunizmo ideologiją pripažinti tokiu pat Antrojo pasaulinio karo blogiu, kaip ir nacių.

Praėjusios savaitės pabaigoje vykusiam posėdyje Lietuvos kare lenktyniaujanti Sovietų Sąjunga nebesugebėjo pasivyti JAV.

R.Reaganas drauge su buvusiu Islandijos užsienio reikalų ministru Jonu Boldvinu Hani-balssonu 1996 metais Vilniaus miesto tarybos buvo patvirtinti pirmaisiais Lietuvos sostinės garbės piliečiais.

Taip buvo įvertintas šių politikų indėlis į Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą.

blogiu laikyti tik nacių režimą.

Rygoje taip pat buvo surengta tarptautinė konferencija apie totalitarinių režimų Baltijos valstybėse tyrimus ir jų išvadas, kurioje pranešimus skaitė Tarptautinės istorinės teisingumo komisijos pirmininkas Emanuelis Zingeris ir vykdantysis direktorius Ronaldas Račinskas bei šios Komisijos sovietinio okupacinio režimo nusikaltimų tyrimo koordinatorius Arvydas Anušauskas.

Šią tarptautinę konferenciją surengė Latvijos istorinio teisingumo komisija ir Latvijos universitetas. Joje dalyvavo visų Baltijos valstybių teisingumo komisijų vadovai ir tyrėjai, Rusijos, Švedijos, JAV mokslininkai ir aktyvūs visuomenės veikėjai, tarp jų ir žinomas JAV mokslininkas Alfredas Erichas Sennas.

LIETUVOS
PAREIGŪNAI SU JAV
ATSTOVAIS

Užsienio reikalų ir apsaugos ministerijos pareigūnai Vašingtone dalyvavo dvišalėse Lietuvos ir JAV konsultacijose dėl pasiruošimo artėjančiam NATO viršūnių susitikimui Stambule, tolesnės Aljanso gynybinių pajėgų plėtros, bendradarbiavimo su narystės NATO siekiančiomis šalimis.

Pasak URM pranešimo, birželio 3-4 dienomis vykusiose konsultacijose dalyvavo URM Saugumo politikos departamento direktorius Kęstutis Jankauskas ir KAM NATO departamento direktorius Saulius Gasiūnas, atskiruose susitikimuose taip pat dalyvavo Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas ir gynybos atašė Gediminas Grina.

Lietuvos pareigūnai JAV Valstybės departamente susitiko su Valstybės sekretoriaus padėjėju pavaduotoju NATO ir saugumo politikai Robertu Bradtke, Gynybos departamente - vyriausioju direktoriumi Europai ir NATO politikai James Townsend, taip pat vyko susitikimai ir su JAV politikos studijų institutu, nevyriausybinių organizacijų vadovais bei atstovais.

Susitikimuose taip pat pasikeista nuomonėmis dėl situacijos Irake, diskutuota dėl NATO oro erdvės kontrolės ir gynybos sistemos veikimo bei tolesnės plėtros.

Tokio pobūdžio dvišalės konsultacijos būdavo rengiamos ir anksčiau, tačiau kaip visateisė NATO narė Lietuva jose dalyvauja pirmą kartą.

NATO šalių ir vyriausybės vadovų susitikimas Stambule vyks birželio 28-29 dienomis. Jame Lietuvai atstovaus laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas, kurį lydės UR ir KA ministrai Antanas Valionis ir Linas Linkevičius.

BNS

SKAITYTOJŲ
DĖMESIUI!

**“DIRVOS” redakcija
atostogaus liepos 5 - 25 d.
Savaitraštis neišeis
liepos 6, 13, 20 ir 27
dienomis. Poatostoginė
lada bus rugpjūčio 3 d.
Visiems skaitytojams
linkime malonių vasaros
atostogų!**

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

A. PAULAUSKAS PRIEŠ PATAISAS DĖL MOKYKLŲ DIREKTORIŲ SKYRIMO

Vilnius, birželio 9 d. (ELTA). Laikinasis Prezidentas Artūras Paulauskas ketina vetuoti Seimo priimtas Vietos savivaldos įstatymo pataisas, savivaldybėms suteikiančias teisę skirti mokyklų direktorius.

Trečiadienį jis sakė, kad taip yra apsisprendęs “dėl tam tikrų konstitucinių, teisinių ir politinių motyvų”. A. Paulauskas kritiškai vertina tai, kad šiuo įstatymu išimtinai savivaldybių tarybų kompetencijai yra priskirtas biudžetinių įstaigų ir konkrečiai švietimo įstaigų vadovų skyrimas.

“Manau, kad šiandien galiojanti Konstitucija ir Konstitucinio Teismo išaiškinimas neleidžia taip galvoti ir priimti tokio įstatymo”, - teigė A. Paulauskas.

Laikinasis Prezidentas taip pat pažymėjo, kad kitas šio įstatymo vetavimo argumentas yra politinis. Pasak jo, Švietimo įstatyme aiškiai pasakyta, kad direktoriaus kandidatūra yra atrenkama iš konkurse dalyvavusių kandidatų. “Tarybos skyrimas būtų kaip ir antras konkursas arba to konkurso rezultatų kažkoks tai įvertinimas, nors faktiškai taryba tik turėtų patvirtinti konkurso rezultatus. Todėl manome, kad tai turėtų daryti vykdomoji tarybos institucija ir tinkamiausias tam yra administracijos direktorius. Jis tiesiog formaliai patvirtintų konkurso komisijos rezultatus ir paskirtų mokyklos direktorių”, - sakė A. Paulauskas.

Dėstydamas vetavimo argumentus, laikinasis Seimo vadovas paminėjo ir tai, kad gali prireikti, pavyzdžiui, skirti mokyklos direktoriui nuobaudas, išleisti atostogų ir atlikti kitus su darbo santykiais susijusius veiksmus, o taryba renkasi tik tam tikrais periodais.

“Kadangi terminai atleidimo, nuobaudų skyrimo yra griežtai reglamentuoti, gali atsitikti taip, kad reikės netikėtai šaukti tarybos posėdį dėl kažkokio direktoriaus atleidimo ar nubaudimo”, - sakė A. Paulauskas. Jo nuomone, geriausiai ir operatyviausiai tuos klausimus galėtų spręsti administracijos direktorius.

BUVĘ POLITKALINIAI UŽ P. AUŠTREVICIAUS KANDIDATŪRĄ

Pasirašiusios Asocijuotos veiklos sutartį trys didžiausios buvusių politinių kalinių ir tremtinių bei partizanų visuomeninės organizacijos pareiškė pirmajame Prezidento rinkimų rate balsuosiančios už Petrą Auštrevičių.

“Jis yra tremtinio, kilusio iš Dainavos krašto, sūnus, pasižymėjęs sąžiningu darbu valstybės valdymo struktūrose ir diplomatinėje tarnyboje. Jis nėra įtakojamas šešėlinių pinigų, neįsipareigojęs jokioms Lietuvai nedraugiškoms jėgoms”, - rašoma jų pareiškime “Dėl LR Prezidento ir Europos Parlamento rinkimų”.

Buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai Europos Parlamento rinkimuose ragino balsuoti už Tėvynės Sąjungos kandidatų sąrašą, kuriame “yra Nepriklausomos Lietuvos valstybės kūrėjai, patyrę ir išmėginti parlamentiniame darbe veikėjai, politinių kalinių ir tremtinių atstovai”.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga (LPKTS), Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrija (LPKTB) ir Lietuvos politinių kalinių sąjunga (LPKS) - pasirašė Asocijuotos veiklos sutartį. Ši sutartis yra esminis žingsnis, vienijantis šias organizacijas, ir galios, kol bus įsteigta vieninga patriotinė visuomeninė organizacija.

Sutartyje numatoma, kad vieningos visuomeninės organizacijos kūrimo laikotarpiui įsteigiama Jungtinė Taryba, kurią sudaro LPKTS, LPKTB valdybų ir LPKS prezidiumo deleguoti nariai. Taip pat pabrėžiama, kad ši sutartis “yra atvira kitoms politinių kalinių ir tremtinių bei rezistentų organizacijoms, norinčioms prie jos prisijungti”.

Šios trys organizacijos yra įsitikinusios, kad bendra veikla būtų gerokai veiksmingesnė ir produktyvesnė. Buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, Atgimimo pradžioje susivieniję į keliasdešimt tūkstančių narių turėjusią organizaciją “Tremtinio” klubą, jau seniai siekia vėl susiburti į vieningą visuomeninę organizaciją.

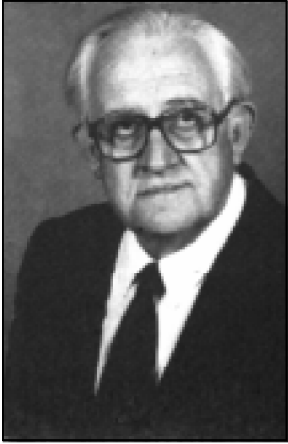
TEISIAMŲJŲ SUOLAS LAUKS LIEPOS VIDURYJE

Vilnius, birželio 8 d. (ELTA). Nušalintojo Prezidento Rolando Pakso baudžiamąją bylą dėl jam priskiriamo valstybės paslapties atskleidimo Vilniaus apygardos teismas planuoja pradėti nagrinėti liepos 15 dieną.

Bylą nagrinės trijų teisėjų kolegija, vadovaujama teisės lauretos Ulbienės.

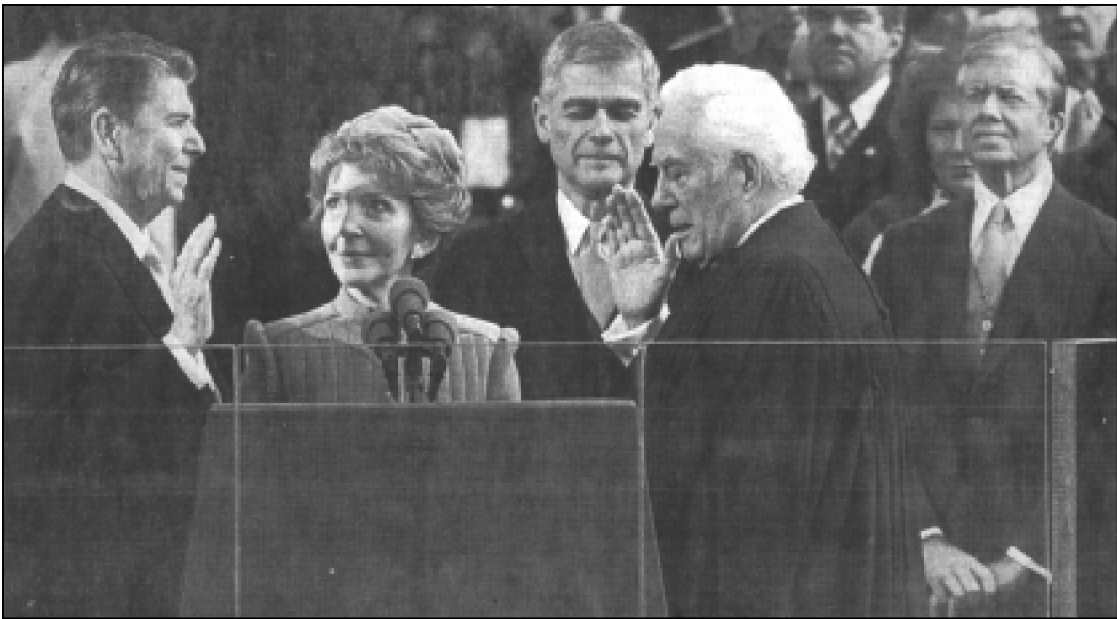
Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Prezidentas Bush pasakė birželio 2 d. 45 minučių kalbą Karo aviacijos akademijos kadetams Clorado valstijoje. Aviacijos akademija šiemet baigė 981 studentas. Prezidentas palygino dabartinę padėtį Viduriniuose Rytuose su padėtimi tuoj po II-ojo Pasaulinio karo laikotarpio. Ir tuomet laisvasis pasaulis baigė savo kovą prieš tironus. Ir tuomet demokratinės jėgos veržėsi į laisvę, bandė ištrūkti iš prispaudos ir pykčio, kuris visada pagimdavo smurtą. Tuomet ir šiandien smurtą nugalėti buvo Amerikos saugumo uždavinys, sakė prezidentas, kuris tuoj po savo kalbos išskrido į Prancūziją ir Italiją. Prezidentas pabrėžė, kad kova už laisvę nėra ir negali būti vien tik Amerikos reikalas. Laisvės priešai pamatė, kad vis plečiasi opozicija jų kėslams, rikiuojasi sąjungininkai, kurie laimėjo Šaltąjį karą ir visame pasaulyje žmonės pamatė, kad reikia griauti Geležinę uždangą. Kova prieš terorą yra civilizacijos kova, kurią tęsia civilizuotos šalys visos kartu, pasakė prezidentas.

Amžinos atminties JAV prezidentas Ronald Reagan pirmą kartą 1981 m. prisiekia būti sąžiningu valstybės vadu, padėjęs ranką ant Šventojo Rašto knygos, kurią laiko jo žmona Nancy, o priesaiką priima JAV Aukščiausiojo Teismo vyriausiasis teisėjas Warren E. Burger. Priesaiką stebi sen. Mark O. Hatfield ir Jimmy Carter. Ronald Reagan tapo vienu žymiausių JAV prezidentu.

UPI

— Keliais sakiniais —

- **Libano** savivaldybių rinkimuose islamo radikalų partija Hizbullah laimėjo daugiau balsų už visas kitas partijas.
- **Arabų Lygos** valstybių vadų suvažiavime 22 dalyviai

LAIKINOJI TARYBA

Į prezidento kalbą atsiliepė demokratas kandidatas sen. John Kerry. Jis kaltino prezidentą, kad jis apleido sąjungininkus, paliko juos vienus be JAV vadovybės. Sugriuvo pastovumas ir ramybė ypač Viduriniuose Rytuose sakė Kerry. Senatorius prikišo dabartiniam prezidentui, kad jis skriaudžia Amerikos mokėsių mokėtojus, per daug naudoja politiniams reikalams “Air Force One” lėktuvus. Baltieji Rūmai vadina tokias keliones “Official”, bet ne “political”. Šio patogaus lėktuvo išlaidos esančios 56,800 dolerių per vieną valandą. Žinią sklaidą primena, kad respublikonų partijos veikėjai kritikuodavo demokratą prezidentą Clintoną, kad tas labai daug skraidydavo rinkimų kompanijos dienomis po Ameriką. Dabar apskaičiuojama, kad per praėjusius tris metus prezidentas Bush jau padare 68,000 mylias su “Air Force One”. Tuo jis gerokai pralenkė buvusį prezidentą Clintoną.

Irake laikinoji irakiečių pabėgėlių vyriausybė pasiskirstė pareigomis. Laikinu ministru pirmininku buvo netikėtai išrinktas šiitas, buvęs Saddam Hussein karininkas Iyad Allawi. Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Scott pareiškė, kad šis irakietis buvo įsitikinęs Husseinio partijos darbuotojas, nors daug metų praleidęs egzilėje. Irako tarybos susirinkimas laikinu Irako prezidentu išsirinko šeią Ghazi Mashal Ajil al-Yawer,

45 metų suni sektos veikėją. Spaudos sekretorius Scott McClelland pabrėžė, kad Irako prezidentas nepasitenkins vien valstybės vado ceremonijalumu, bet reikalaus ir praktiškų galių, nes yra jaunas, vos 45 metų ir yra galingos genties vadovas. Laikinoje vyriausybėje yra 31 ministras, jų tarpe šešios moterys. Ta grupė turi tris kurdus, nemažai šiitų, daug buvusių Husseinio karininkų, baathistų, vėliaus tapusiu jo priešu. Naujasis prezidentas jau reikalavo iš Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos suvereniteto.

Laikinoji Taryba jau buvo paveikusi jauną šiitų mulą Muqtada al-Sadr, kad tas sustabdytų amerikiečių karių puldinėjimus Kufa ir Najaf miestuose. Buvo sutartos karo paliaubos, tačiau jos truko vieną dieną. Vėl prasidėjo kovos. Taryba bandė išspręsti ginčą, kas pirmas pradėjo šaudyti. Dar nespėjus perimt valdymo teises, kilo nesutarimai tarp vadovaujančių asmenybių. JAV vyriausybė atsisakė finansiškai remti irakietį veikėją Chala-bi. Šis, išgirdęs Irake jam metamus kaltinimus, pasakė, kad Amerika prasimanė, kad jis slaptai veikė su kaimyninio Irano žvalgyba, perduodant jai slaptas žinias, išgirstas iš Pentagono. Chala-bi pasakė, kad tie kaltinimai kvaili ir neteisingi. Jam tie prasimanymai primena pradžios mokyklos mokytoją, kuris sakydavo, kad “du ir du yra penki”.

daug kalbėjo apie moters teises ir politines reformas. Skeptikai nutarė, kad artimoje ateityje reformų nebus ir viskas baigsis kalbomis.

• **Sudano** vyriausybė pasirašė su Liaudės Išlaisvinimo armija taikos sutartį. Tuo buvo planuota užbaigti civilinį karą,

tačiau kovos vyko toliau vakariniame Darfur regione.

• **Nambijos** prezidentas Sam Nujoma, pasakė dideliame suvažiavime, kad Afrikos baltieji žmonės yra “gyvatės”, kurios siekia vėl kolonizuoti Namibijos žmones.

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

MŪSŲ TAUTOS GENOCIDO PRADŽIA

Lietuvos istorijoje birželio mėnuo yra didžiųjų kančių ir tautos tragedijos mėnuo. Šį mėnesį 1940 metais Sovietų Sąjunga karine jėga okupavo Lietuvą ir tuo pat pradėjo terorizuoti, naikinti šalį ir jos žmones.

1941 m. birželį naciai paskelbė karą Sovietų Sąjungai ir taip pat jėga įsiveržė į Lietuvą, kai tuo pačiu metu Sovietų režimas įsakė ir įvykdė 40,000 Lietuvos žmonių žudynes ir trėmimus į Sibirą.

1944 metų birželį rusai antrą kartą, jau kariaudami su vokiečiais, grįžo į Lietuvą, kai naciai nebepajėgė priešintis rusams. Lietuva neteko maždaug vieno milijono savo gyventojų. Lietuva, Latvija ir Estija tapo tragiškiausiomis II pasaulinio karo aukomis ir paverstos jėga naujomis Sovietų Rusijos imperijos kolonijomis. Sovietų imperializmas ir dvi-veidiškumas buvo dažnai rodomas, kai Sovietų Sąjungos vadai sakė vieną, bet darė priešingai. Sovietų Sąjunga sudarė taikos, nepuolimo ir savitarpio pagalbos sutartis, skelbdama, kad tai yra pagarba suvereniai valstybei, teritoriniam vienišumui išlaikyti ir nesikišti į kitos valstybės reikalus. Visi šie iškilmingai pasakyti Sovietų pažadai buvo sulaužyti. 1939 m. rugsėjo 28 d. Sovietų Sąjunga slapta susitarė su Hitleriu užgrobti ir pasidalinti Lietuvą.

Jungtinės Amerikos Valstijos niekada nepripažino prievartinio ir neteisėto Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimo į Sovietų Sąjungą, tačiau nedaugelis amerikiečių žinojo, kad 1920 m. rusai pasirašė taikos sutartį su Lietuva, pripažindami be jokių išlygų Lietuvos nepriklausomybę su visomis jos jurisdikcinėmis teisėmis. Tautinis žmonių susipratimas buvo gilus ir todėl, kad kai tik prasidėjo okupacija, spontaniškai prasidėjo ir stiprus partizanų pasipriešinimas, trukęs net 12 metų. Pagrindinis sukilimas prieš komunistų sovietų valdymą įvyko birželio 22 dieną, ir tai parodė pasauliui, kad lietuviai atmets rusų melą, esą lietuviai savo noru atsisakė nepriklausomybės.

Nedaugelis amerikiečių žino, kad antroji Sovietų okupacija, po trijų nacių okupacijos metų, vėl pateko į dar žiauresnę Sovietų Rusijos okupaciją ir kad tai tapo nepaskelbto karo tarp Lietuvos žmonių ir Sovietų Sąjungos priežastimi, kur lietuviai įrodė visam pasauliui narsumą ir nepriklausomybės dvasią. Turbūt nėra žinomas tikslus skaičius, tačiau manoma, kad keliasdešimt tūkstančių lietuvių laisvės kovotojų su Sovietų pajėgomis prarado savo gyvybes. Maskva jaudinosi dėl partizanų kovų Lietuvoje. Nuo 1945 iki 1952 metų, anot istorikų, Lietuvos partizanai savo laisvės kovose nužudė maždaug 4,000 komunistų aktyvistų ir sunaikino beveik 100,000 MVD, NKVD ir Sovietų kariuomenės karių, – kalbėjo JAV Atstovų rūmų mažumos vadas Gerald Ford suruoštoje Amerikos Lietuvių Tarybos parodoje “Pažink savo priešą komunizmą” 1976 m. Čikagoje. Čia jis išdrįso pasakyti: “Aš nesistebiu, kad lietuviai jaučiasi išduoti prezidento Franklin D. Roosevelt, ministro pirmininko Winston Churchill ir Josifo Stalino susitarimu Jaltaje, kuris nulėmė visų centrinės ir rytų Europos tautų likimą. JAV vyriausybė aiškiai užmerkė akis prieš Sovietų Sąjungos agresiją, bet niekada formaliai nepripažino rusams Lietuvos, Latvijos ir Estijos užgrobimo.

Tad birželio mėnesį viso pasaulio lietuviai ir mini savo tautos genocidą.

S. Tūbėnas

GENOCIDO TYRĖJAI RAGINA NUTRAUKTI ZUROFFO ŠMEIŽTĄ

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (LGGRTC) paragino "atsakingas institucijas" ištirti nacių medžiotojo Efraimo Zuroffo skleidžiamą, anot centro, "šmeižtą" apie tariamą lietuvių krepšininkų dalyvavimą žydų žudynėse Antrojo pasaulinio karo metais.

"Holokaustas yra viena skaudžiausių istorinių temų. Pasisakėme ir pasisakome už tai, kad kaltieji, vykdę siaubingus nusikaltimus, susilauktų bausmės. Tačiau taip pat pasisakome už vienodų kriterijų taikymą - į šmeižtą, nekaltumo prezumpcijos nepaisymą turėtų būti reaguojama taip pat operatyviai bei griežtai, kaip ir į antisemitizmo, netolerancijos apraiškas", - rašoma LGGRTC išplatintame pranešime.

"Kviečiame tai daryti visas atsakingas institucijas bei asmenis, kuriems rūpi tiesa ir teisingumas, o taip pat ir Lietuvos įvaizdis pasaulyje. Juk šmeižtas buvo pasakytas labai garsiai, tačiau paneigimo negirdėti iki šiol", - rašo genocido tyrėjai.

Anot pranešimo, JAV televizijos sporto kanalas ESPN, Lietuvos teisėsaugos institucijoms nutarus atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą dėl tariamo krepšininkų dalyvavimo žydų žudynėse 1941 m. Kauno Septintajame forte, "ir toliau eskaluoja šią temą". Anot LGGRTC, "pagrindinis šio kanalo informacijos šaltinis - įvairiais išpuoliais prieš Lietuvą pagarsėjęs bei pasaulyje prieštariningai vertinamas Simono Wiesenthalio centro vadovas E.Zuroffas".

Praėjusią savaitę S.Wiesen-

thalio centro Jeruzalėje direktorius E.Zuroffas pasipiktino Lietuvos prokurorų sprendimu netirti holokausto epizodo, kuris nepagrįstas aiškiais liudijimais ir faktais.

Kauno apygardos prokuratūros teigimu, tyrimas buvo pavestas Valstybės saugumo departamentui (VSD), kuris nerado jokių faktų, pagrindžiančių įtarimus, kad po Kaune 1941 metais liepos mėnesį vykusių lietuvių ir vokiečių krepšinio komandų varžybų nugalėtojai lietuviai gavo "prizą" - kiekvienas žaidėjas esą galėjo nušauti po dešimt žydų, kalintų Septintajame forte. Tokių įtarinėjimų skleidėjai rėmėsi 1948 metais Miunchene išleista Yosefo Garo knyga "Žydiško Kauno sunaikinimas".

Pradėti tyrimą kovo mėnesį Lietuvos generalinę prokuratūrą paprašė E.Zuroffas. Jo teigimu, šios krepšinio rungtynės buvo tik vienos iš daugelio, kurias žaidė Lietuvos komanda, sudaryta iš Tautinio darbo apsaugos bataliono, vėliau prijungto prie Lietuvos pagalbinių policijos batalionų.

Išlikęs gyvas Kauno geto gyventojas, gyvenantis Izraelyje, S.Wiesenthalio centrui tvirtino, kad jį mušė lietuvių krepšininkai, o vėliau tie patys žaidėjai šaudė žydus. Tačiau vėliau E.Zuroffas šio liudytojo parodymus patikslino, nurodydamas, kad minėtasis žmogus asmeniškai nematė Lietuvos krepšininkų, o perpasakojų kito žydo kalinio prisiminimus. Kitas cituojamas liudytojas teigė, kad 1941 metų liepą buvo sušaudyti 7 tūkst. žydų vyrų, tarp budelių dauguma

neva buvę lietuviai. Tačiau ir šis liudytojas prisipažįsta, kad apie tai sužinojęs "iš vieno asmens pasakojimo".

Taip pat centro pranešime cituojamas Lietuvos laikraštis "Į laisvę", kurio sporto skylyje yra išlikusi minėtų rungtynių apžvalga, tarp kitų žaidėjų minimi broliai Norkai, kurie JAV išleistoje Lietuvos enciklopedijoje įvardinti kaip krepšininkai Vytautas ir Algirdas Norkai.

Žydų žudynėmis apkaltinti Jungtinėse Valstijose gyvenantys broliai Norkai balandžio pabaigoje atmetė kaltinimus bendradarbiavus su Antrojo pasaulinio karo metais Lietuvą okupavusiais naciais. Broliai, kuriems dabar po 83-ejis metus, gyvena Waterber mieste Conecticut valstijoje. 1941 metais jiedu žaidė krepšinio komandoje "Perkūnas".

Populiarius JAV sporto kanalas ESPN balandį parodė reportažą, kuriame teigta, esą 1941 metais krepšininkų komandos "Perkūnas" sportininkai po rungtynių su Lietuva tuomet okupavusiais nacių kareiviais dalyvavo žydų žudynėse Kauno Septintajame forte.

Prokuratūros pranešime spaudai teigiama, kad E.Zurofo pranešimas pagrįstas literatūriniais kūrinių, gandais, o jo išvados ir teiginiai paremti prielaidomis, subjektyviomis pareiškėjo interpretacijomis, tam panaudojant realiai buvusius kitus, tačiau nieko bendra su jo minimais teiginiais neturinčius įvykius, pavardes, pranešimus. Taip pat nerasta tokių duomenų karo įvykių dokumentuose bei pokario bylose. **BNS**

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Atkelta iš 2 p.)

Nujoma pradėjo ambicingą žemės ūkio išdalinimo reformą. Jis pašalino savo užsienio reikalų ministrą Hidipo Hamutemiją, sužinojęs, kad tas taikosi į prezidento vietą.

- **Malavi** valstybėje prisaiką davė nauja valstybės galva Bingu wa Mutharika, 70 metų amžiaus. Stebėtojai kalba, kad balsavimuose buvo įvairių sukčiavimų.

- **Zimbabvės** prezidentas Robert Mugabe, nepatenkintas Nobelio premijos laureto vyskupo Desmond Tutu pareiškimais, pavadino jį blogu ir piktu vyskupėliu, nes jis pasakė, kad Zimbabvei trūksta maisto produktų ir valdžios saugumas atiduotas žiauriai šalies kankintojų grupuotei.

- **Vyresnieji Pietų Korėjos** karininkai turėjo pasitarimus su Šiaurinės Korėjos kariuomenės vadais. Bandoma

sumažinti pasienio įtempimus. Tuo tikslu planuojama susitikti dažniau.

- **Rusijos** prezidentas Vladimir Putin pažadėjo siekti, kad Rusijos ekonominis augimas padvigubės iki 2010 metų.

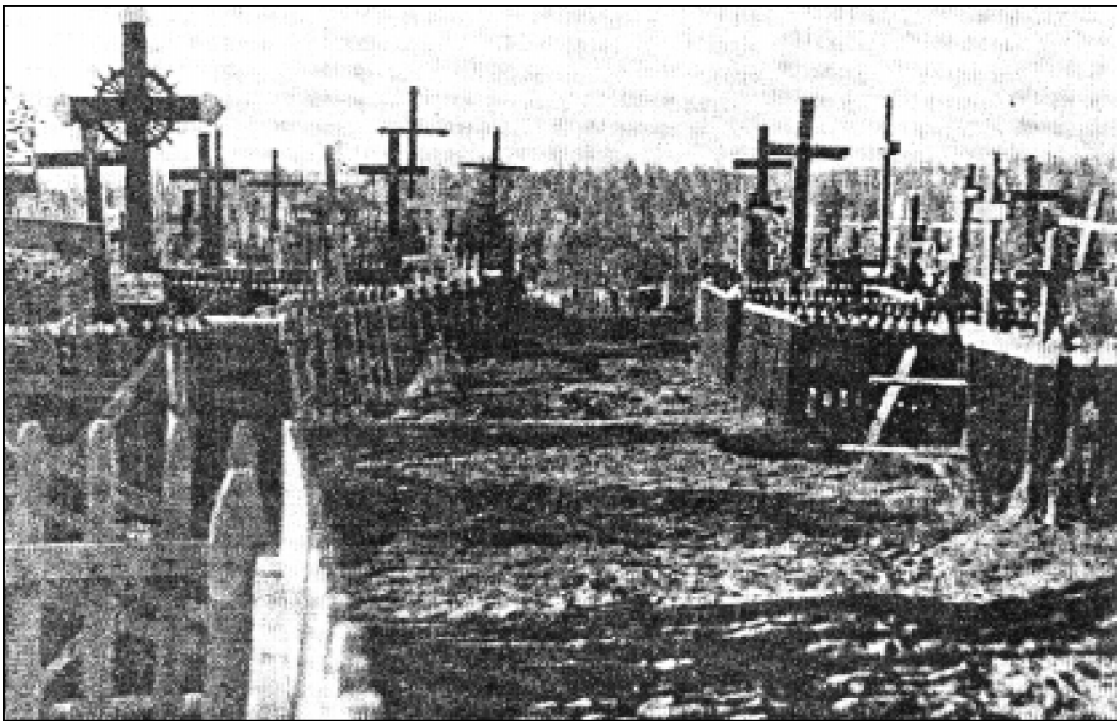
- **Bostono** arkivyskupas Sean O'Malley paskelbė, kad dėl lėšų stokos bus uždarytos 65 parapijos, nes labai sumažėjo bažnyčių lankymas ir aukos. Arkivyskupijoj buvo 357 parapijos. Praėjusį rudenį teko sumokėti 85 mil. dol. užaugusiems katalikams, kuriuos tvirkino dvasiškai.

- **Bolivijos** prezidentas Carlos Mesa paskelbė šalyje referendumą valstybės dujų ir naftos pardavinėjimo kaimyninėms šalims klausimu. Balsavime liepos 18 bus nutarta, ar reikėtų suvalstybinti valstybės naftą ir pakelti mokesčius tarp tautinėms naftos bendrovėms.

- **Izraelio** vyriausybė dažnai posėdžiauja, ieškodama išeities dėl Gazos pakraščio perdavimo palestiniečiams. Dabartinis premjeras Sharon linkęs perleisti jai užimtus žemės plotus arabams, tačiau kiti Likud partijos ministrai priešinasi. Jų tarpe yra ir įtakingas likudinininkas, finansų ministras Bendjamin Netanyahu. Jį kabinete palaiko ir teisingumo ministras Yosef Lapid.

- **Pakistano** didžiausio prekybos ir pramonės mieste Karachi sprogo galinga bomba, žuvo 16 žmonių, sužeistą 38.

- **Vienintelis** karo grobis, kurį gavo JAV prezidentas Bush yra, rankinis ginklas, kuris buvo atimtas iš Saddam Hussein, kai jis buvo ištrauktas iš slėptuvės. Tai įvykdė JAV kareiviai ir patys sumanę pagerbti prezidentą, padovanodami jam tą rankinį ginklą. Prezidentas didžiuojasi, gavęs simbolinį grobį.

Pirmosios lietuvių tremtinių kapinės Igarkoje.

EUROATLANTINIO SAUGUMO STRUKTŪRA NĖRA BAIGTA BE UKRAINOS

Vilnius/Varšuva, birželio 7 d. (ELTA). Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius pirmadienį vykusiose neoficialiose NATO-Ukrainos konsultacijose paragino nedvejojant stiprinti NATO ir Ukrainos bendradarbiavimą, aiškiai nubrėžti galimos Ukrainos narystės Aljanse perspektyvą. Susitikime Varšuvoje buvo aptarta Ukrainos pažanga, įgyvendinant reformas gynybos ir saugumo srityse, kalbėta apie Ukrainos dalyvavimą NATO vadovaujamose operacijose bei NATO gynybos politikos iniciatyvose. Taip pat apsvairstyta, kaip paremti tolesnį reformų procesą Ukrainoje. “Euroatlantinio saugumo struktūra nėra baigta kurti be Ukrainos”, - sakė L. Linkevičius. Krašto apsaugos ministras pažymėjo, kad Lietuva ir Ukraina nuosekliai plėtoja dvišalius karinius ryšius. Nuolat rengiamos konsultacijos karinių pajėgų reformos, resursų planavimo ir biudžeto, karinės strategijos ir kitais klausimais.

Susitikime kalbėjęs NATO generalinis sekretorius Jaap de Hoop Scheffer paragino Ukrainą ryžtingai įgyvendinti suplanuotas karines reformas, kurios turi būti paremtos permainomis kitose srityse. Kartu NATO generalinis sekretorius pažymėjo, kad NATO nori su Ukraina tęsti politines konsultacijas bei praktinį bendradarbiavimą. Susitikime kalbėję NATO šalių atstovai pagyrė Ukrainą už padarytą pažangą gynybos reformų srityje bei skatino tęsti gynybos pajėgumų moderni-

zavimą, įgyvendinti civilių kontrolės principą ginkluotuosiose pajėgose.

NATO šalių atstovai padėkojo Ukrainai už aktyvų dalyvavimą tarptautinėse taikos palaikymo operacijose, nepaisant jos ribotų finansinių resursų. Ukraina turi stiprų oro transporto laivyną, kuriuo parvežimams naudojasi ir NATO šalys. Varšuvoje NATO generalinis sekretorius J. de Hoop Scheffer ir Ukrainos gynybos ministras Jevgenijus Marčiukas pasirašė savitarpio supratimo memorandumą dėl strateginio pervežimo oru.

LAIKINASIS LIETUVOS PREZIDENTAS DALYVAUS XII LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖJE

Laikinasis Lietuvos prezidentas Artūras Paulauskas liepos mėn. 1-4 dienomis dalyvaus XII tradicinėje lietuvių tautinių šokių šventėje Čikagoje, Illinois valstijoje.

Šokių šventės Amerikoje bei Kanadoje yra ruošiamos Amerikos ir Kanados lietuvių bendruomenių ir Tautinių šokių instituto vardu. 1957 m. buvo surengta pirmoji šokių šventė Čikagoje. Jos vyksta kas ketveri metai įvairiose Amerikos ir Kanados miestuose.

Šiais metais ruošiamas itin iškilmingas šokių šventės atidarymas Čikagos centre Daley Plaza, trečiadienį, birželio mėn. 30 d. Atidarymo metu bus iškilmingai pakelta LR vėliava, gros liaudies kapelos, vyks mugė. Šventės organizatoriai atidaryti šokių šventę kviečia Lietuvos ambasadorių JAV Vygaudą Ušacką, Čikagos miesto merą Richard M. Daley, bei pirmąją Lietuvos krepšininką, žaidusį NBA, Šarūną Marčiulionį.

LR ambasados inf.

PASIRAŠYTAS URM IR JT PROJEKTAS

Vilnius, birželio 7 d. (ELTA). Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis ir Jungtinių Tautų koordinatore bei Jungtinių Tautų vystymo programos (JTVP) įgaliotoji atstovė Lietuvoje Cihan Sultanoglu pasirašė Lietuvos užsienio reikalų ministerijos ir JTVP parengtą projektą “Lietuvos kaip valstybės donorės gebėjimų stiprinimas”. Projekto tikslas yra sustiprinti Lietuvos administracinius gebėjimus koordinuoti bei vykdyti plėtros ir pagalbos politiką, supažindinti valstybines institucijas, privatų sektorių, nevyriausybines organizacijas, žurnalistus, akademinę visuomenę su šios politikos tikslais bei poreikiais.

Per pasirašymo ceremoniją A. Valionis padėkojo JTVP už efektyvų darbą Lietuvoje bei pastangas įtraukiant Lietuvą į valstybių donorių gretas. Įstojus į ES, Lietuvai iškilo naujas užsienio politikos uždavinys - dalyvauti plėtros ir pagalbos politikoje, kuri yra visų išsivysčiusių šalių neatskiriama užsienio politikos dalis. Plėtros ir pagalbos politika siekiama garantuoti taiką, ekonominį augimą ir socialinį stabilumą pasaulyje, mažinti skirtumus tarp išsivysčiusių ir besivystančių šalių, integruoti jas į pasaulio ekonomiką. Remiantis 2003 metų gegužės 6 dienos Lietuvos vyriausybės nutarimu “Dėl Lietuvos Respublikos plėtros ir pagalbos politikos 2003-2005 metams nuostatų patvirtinimo” Lietuva jau teikia pagalbą kaimyninėms bei Kaukazo šalims.

Amerikos prekybos rūmų nariai bei svečiai, kitų šalių verslininkai Vilniuje tarėsi su septyniolikos svečių delegacija iš JAV – Amerikos užsienio santykių komitetų nariais.

LIETUVA SVEIKINA IRAKO OKUPACIJOS PABAIGA

Vilnius, birželio 9 d. (ELTA). Lietuva sveikina birželio 8 dieną Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos vienbalsiai patvirtintą rezoliuciją 1546/04, kuria nustatoma Irako okupacijos pabaiga ir visiškas suvereniteto perdavimas Irako laikinajai vyriausybei.

Naujoji Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucija įtvirtina svarbius pokyčius Irako šalies istorijoje. Iki birželio 30 dienos Irako laikinoji vyriausybė perims Irako valdymo atsakomybę, ir tai bus žingsnis į priekį kelyje demokratinio būdu išrinktos vyriausybės link.

“Tvirtu Lietuvos įsitikinimu, tarptautinės bendruomenės bendra valia ir sutarimas suteikti Jungtinėms Tautoms pagrindinį vaidmenį tolesniame Irako raidos etape, skiriant ypatingą dėmesį tokiems uždaviniams, kaip pasiruošimas rinkimams bei

naujosios Irako konstitucijos parengimas bei priėmimas, yra ypač sveikintinas”, - pabrėžiama Užsienio reikalų ministerijos pranešime.

Lietuvos nuomone, ypač svarbu yra tai, kad naujoji Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucija nustato Irako valdžios santykį su tarptautinėmis daugiašalėmis pajėgomis, dislokuotomis Irako teritorijoje, bei apibrėžia šių pajėgų mandato trukmės rėmus.

Šiuo metu Irake tarnauja 120 Lietuvos karių. Lietuva laikosi pozicijos, jog tarptautinių pajėgų buvimas Irake yra neginčytina būtinybė, siekiant užtikrinti Irako ir viso Artimųjų Rytų regiono, esančio Europos kaimynystėje, stabilumą.

Lietuva yra pasiryžusi išlaikyti savo įsipareigojimus toliau prisidėti prie valdžios įtvirtinimo Irake, užtikrina Užsienio reikalų ministerija.

IR VĖL RUSUI PARŪPO LIETUVOS PREZIDENTO RINKIMAI

Darbo partijos vadas Viktoras Uspaskichas ragina jo partijos remiamą kandidatą Prezidento rinkimuose Petrą Auštrevičių atsiriboti nuo kitos jam paramą deklaruojančios partijos - Tėvynės sąjungos. V. Uspaskicho nuomone, konservatorių parama P. Auštrevičiui ir valstybei ne tik nenaudinga, bet ir žalinga.

"Yra tikimybė, kad konservatorių remiamas kandidatas bus įtariamas šališkumu socialdemokratų atlikto tyrimo dėl "Mažeikių naftos" pardavimo atžvilgiu. Kandidatas, priimančias paramą iš organizacijos ir žmonių, sulaužiusių priesaiką, taptų pažeidžiamu Prezidentu, o jo priklausomybė nuo rėmėjų prilygtų Pakso-Borisovo sindikatui", - spaudos konferencijoje Seime sakė Darbo partijos vadas.

Pasak jo, "Mažeikių naftos" pardavimo istorijoje kyla įtarimų, jog konservatoriai galėjo vykdyti užsienio šalių pareigūnų nurodymus ir taip sulaužyti duotą priesaiką Lietuvos valstybei. "Šiame sandėryje atstovaudami asmenims ar kitų šalių privačių struktūrų interesams, konservatoriai valstybę ir jos piliečius sąmoningai įklampino į vergiją turtingai ir pelningai dirbančiai užsienio kompanijai", - sakė Darbo partijos pirmininkas V. Uspaskichas.

Darbo partijos susirūpinimą, anot jos vado, kelia pastarosiomis dienomis išaiškėję faktai dėl konservatorių vaidmens "Williams" pardavimo istorijoje bei tautinės nesantaikos kurstymo iniciaty-

vos, neigiamai atsiliepančios Lietuvos valstybei ES ir NATO struktūrose.

Primindamas, kad Lietuvos Prezidentas yra teisinės valstybės garantas, V. Uspaskichas paragino kandidatą į prezidento postą P. Auštrevičių "realiai įvertinti situaciją ir pagalvoti apie atsiribojimą nuo susikompromitavusios konservatorių partijos taip, kaip Rolandui Paksui buvo siūloma atsiriboti nuo susikompromitavusių rėmėjų".

"Kitaip visuomenė ir oponentai išvelgs panašumą tarp šių dviejų situacijų - R. Pakso ir J. Borisovo, P. Auštrevičiaus ir konservatorių", - sakė V. Uspaskichas, teigdamas, kad tokiu būdu noris apsaugoti šalį nuo pakartotinio Prezidentūros skandalo.

Darbo partijos vadas teigė nenusivylęs P. Auštrevičiumi ir toliau jį remia, tačiau prašo jį realiai atsižvelgti į realią grėsmę, kuri gali iškilti po to, kai jis taps prezidentu. Jeigu P. Auštrevičius neatsiribotų nuo konservatorių tai, pasak V. Uspaskicho, "bus pokalbis su P. Auštrevičiumi". "Paskui galėsime galvoti, bet kol kas jį remiame, išreiškiame paramą", - sakė V. Uspaskichas.

Darbo partijos vadovo Viktoro Uspaskicho raginimus Petrui Auštrevičiui atsiriboti nuo konservatorių, patys konservatoriai vadina akivaizdžiu kenkimu šiam kandidatui. P. Auštrevičius šiuo atveju neįžvelgia V. Uspaskicho kenkimo ir vertina jo pasisakymus kaip "įtemptos politinės diskusijos atspindį". *ELTA*

NERIMO PASAKA

LEITENANTAS
Antanas Dundzila

VI.

- Žmogaus likimas eventualiai surištas su mirtimi. Ypač daug mirštančių matai bet kokiame kare.

- Artileristams, laivyno vyrams daug paprasčiau. Jie nemato ir nežino, ką ar kiek nukauna.

- Povandeninio laivo kapitonu tai nenorėčiau būti... Juk viena torpeda paskandina visą laivą. Ir besigelbėjančių neima, jie visi pasmerkti žūti.

- O pėstininkų slapukai, snaiperiai kovoja kitaip. Teleskopiniu šautuvu išsirenka auką ir vienu šūviu ją nuima! Karo metu abi pusės medžioja, bet medžioja ne žvėris, o žmonės! Žvėris medžioja tik sezono metu, dar reikia leidimo ir tai ne daugiau vienam briedžiui... O kare valdžios paskelbia atvirą medžiojimo sezoną!

- Visai kaip skerdyklų darbininkai. Jie gyvulius žudo

kiekvieną dieną!

- Tarp žmogaus ir gyvulio didelis skirtumas. Mes esame taip vadinamos maisto piramidės pačioje viršūnėje, tik nevalgome žmogienos.

- Bet karo lauke elgiamės žvėriškai! Ne tik karo lauke, bet ir iš vis karo metu! Kare irgi yra piramidė, karo laimėjimo piramidė, su laimėtoju rezervuotu sostu viršūnėje!

- Keista ir kartais baisu... Mūšyje, kaip pamišę, naikiname žmones!

- Ei, nukrypom į šalį, - pokalbį suko savo pusėn vienas balsas. - Pasakyk, ką atsakei kaimynų berniukui?

- Eikit po velnių! Kas čia, ar koks tardymas? Aš čia jums nesipasakosiu. Aš esu Amerikos veteranas, kovojęs Irake, taškas! Mes Irake karą laimėjome, irgi taškas! Atstok su savo filosofija ir idiotiškais klausimais!

- Bet vaikui taip nesakysi! Vaikai per daug televizijos prisižiūrėję.

- Aš tai irgi nesipasakoju. Buvau, kariavau, gavau medalį, laimingu būdu likau gyvas. Tačiau kiek gyvybių sunaikinau, niekam nereikia žinoti.

- Kare pasidarome viską naikinančiais automatais. Tik vėliau sakome “įsakymą vykdyčiau” ar panašiai...

- Sakome, gal aiškiname, tačiau nesiteisiname. Čia ciniškai nuskambės, bet laimėtojams retai teprereikia teisintis.

- Pasidarome ne automatais, bet pirmos rūšies idiotais. Iš vis karas - tai didžiausias idiotizmas!

- O po karo pavirstame į antros rūšies idiotus, tokius kaip mes dabar! Visiems aišku, kas karą reikia visais turimais ginklais laimėti. Laimėti, kad išliktume patys, suprantat? Bet tai dar ne viskas! Reikia skaičiuoti ir su mūsų pačių gyvybėmis pasiekiamu tuo laimėjimu! Generolas MacArthur yra pasakęs, kad iš visų žmonių kariai karščiausiai meldžia taikos, nes, kilus karui, jie daugiau už kitus

nukenčia... Prezidentams laimėjimas reikalingas jų sekančioms rinkimams. O kariui reikia laimėti, kad ne dėžėje grįžtų namo. Juk Irake jau arti penkių šimtų mūsiškių žuvo, du tūkstančiai ar daugiau sužeistų.

Inos veidas buvo apsi-
niaukęs, ji palietė Petro ranką:

- Einam iš čia! Aš negaliu klausyt tokių kalbų, aš nebe-
noriu valgyti!

- Miss, - Petras kreipėsi į padavėją. - Mes persigalvojome, nevalgysime. Čia pinigai už kavą.

- Ar kas nors ne taip? - išeinančius pasivijo vedėjas.

- Ne, mes tik šiaip persigalvojome, atsiprašome - atsakė Petras, darydamas duris.

Išvažiavus į greitkelį, prabilo Petras:

Karas, kaip jie kalbėjo, vis tik, baisus daiktas. Aš Pauliaus niekada neklausčiau apie tai. Čia diskrecijos reikia. Ir jis pats, manau, apie tai neužsimins nei mums, nei savo šeimai. Yra dalykų, kurių kitiems žinoti nereikia.

- Petrai, aš... nenoriu, kad... Pauliui... tektų... - kukčiodama

Ina ieškojo, bet nesurado tinkamo žodžio, - ...šaudyt...

Iėjus į namus, Petras susimaišė kokteilį.

- Sumaišyk gėrimą ir man. Ne, man geriau balto vyno įpilk! Tos kalbos restorane taip sujaukė nuotaiką, - lyg teisinosi Ina.

Tuo metu barkštelėjo namo durys, įkrito atneštas paštas. Tarp laikraščių ir kitų vokų radusi Pauliaus laišką, Ina sėdosi šalia vyro:

- Čia mudviejų nerimo pasaka, garsiai skaityk!

- Žiūrėk, yra dar vokas kokiems tai žmonėms.

- Skaityk Pauliaus laišką. Nedelsk, skaityk! -ragino Ina.

Kai laišką du kartus buvo perskaitę, Petras pavartė užklijuotą voką:

-Tai važiuosime pas žuvusio tėvus, čia tik šimtas mylių. Gerai Paulius padarė, jiems siųsdamas laišką per mus. Bus žmoniškiau, nuoširdžiau. Esame kariaujančių vaikų likimo suvesti tėvai...

- Ir jiems skaudžiai pasibaugusios pasakos dalininkai, - giliai atsikvėpė Ina.

(Pabaiga)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

LVII

[...] Mes kreipiamės į SSKP CK narius ir kandidatus, į sąjunginių respublikų, kraštų ir sričių partines organizacijas visokeriopai paremti mūsų pastangas išsaugoti Lietuvos partinę organizaciją vieningos SSKP sudėtyje, nes tik vieninga SSKP galės sėkmingai išspręsti pertvarkos, socialistinės visuomenės atnaujinimo uždavinius, garantuoti ir Tarybų Lietuvos klestėjimą SSRS sudėtyje. (*Smarkūs plojimai*) [...] Mes nesutinkame su Lietuvos istorijos iškraipymu, su Tarybų Lietuvos raidos SSRS sudėtyje, Lietuvos partinės organizacijos SSKP sudėtyje veiklos juodinimu. [...] Lietuva 1940 m. vasarą neteko tik buržuazinio valstybingumo, bet revoliuciniu būdu įgyvendino socialistinį valstybingumą. (*Plojimai*)

Tik SSRS sudėtyje Lietuva įgijo tikrąjį suverenitetą. [...] 1940 m. LKP neslėpė nuo lietuvių liaudies savo siekių - atkurti Tarybų valdžią ir to, kad Lietuva įstotų į SSRS. [...] Lietuvos komunistai, tvirtai stovintys ant lenininės SSKP platformos, laukia iš SSKP CK plenumo principinių sprendimų dėl tos LKP dalies, kuri atsisakė vienybės su SSKP ir stojo į SSKP skaldymo kelią. (*Smarkūs plojimai*).

Ne mažiau grėsmingai už M.Burokevičių plenumė kalbėjo ir buvęs LKP CK sekretorius V.Baltrūnas. Aš nesutinku su draugo Brazausko šiandienine kalba plenumė. Aš nesutikau su juo visą laiką. Skaudu man, kad per 71 LKP egzistavimo metus jai dar niekada nebuvo suduotas toks skausmingas smūgis kaip LKP XX suvažiavime. Štai šiandieną Brazauskas ir kai kurie kiti draugai norėjo įrodyti, kad nei prieš suvažiavimą, nei jo metu nebuvo jokio psichologinio spaudimo. [...] Argi ne psichologinis spaudimas, kai jūs, Algirdai Kazevičiau, nepaisydamas mūsų susitarimo, kad suvažiavimui bus pateikti du LKP programos variantai ir kad aš padarysiu pagrindinį pranešimą apie tas programas suvažiavimui... Tačiau prieš pat mano kalbą ne be jūsų, drauge Brazauskai, žinios priėjo ir pareikalavo, kad aš nekalbėčiau. Bet aš vis vien padariau pranešimą apie antrąjį LKP programos variantą. Tai kas tai, ar ne psichologinis spaudimas?

Aš nesutinku ir su ta mintimi, kad esant jau labai dideliu tarpusavio supratimui vyko LKP XX suvažiavimas. Kad ne taip buvo, patvirtina ir tas faktas, jog beveik 160

delegatų buvo priversti rinktis visai kitose patalpose naktį, dėl to neformalų spauda juos ėmė vadinti “naktiniais”, “naktine partija”. [...] Noriu dar pasakyti, kad per respublikos televiziją vyksta tiesiog susidorojimas su tais, kurie išreiškia savo, mūsų oponentams nepatinkančią nuomonę. Visiška tvarka, tu - geras žmogus, jeigu esi už nepriklausomą Lietuvą, bet tu - blogas žmogus, jeigu sakai, kad Lietuva turi likti SSRS sudėtyje, kad LKP - SSKP sudedamoji dalis, vadinasi, su tavimi reikia susidoro-
roti. Daugelis mūsų patyrė, ką reiškia presingas per televiziją (...). Svarbiausia, kas lėmė LKP XX suvažiavimo nutarimus, kas padėjo mūsų oponentams - tai visur skelbtos mintys, kad Lietuva turi atsiskirti nuo SSRS. Tai aš teigiu gerai suvokdamas atsakomybę už savo žodžius. Ir aš, draugai, esu įsitikinęs, kad jei mes taip sudėję rankas lauksime ir respublikos Aukščiausiosios Tarybos rinkimų vasario 24 d. rezultatų, tai garantuoju jums, kad tokia nepriklausoma Lietuva ir bus paskelbta. [...] Respublikoje bręsta ir vyriausybės krizė. Šiandien jūs, Michailai Sergejevičiau, sakėte, kad padavė atsistatydinimo pareiškimus LTSR Aukščiausiosios

Tarybos ir Ministrų Tarybos pirmininkai draugai V.Astrauskas ir V.Sakalauskas. Be to, ruošiasi atsistatyti beveik visi Ministrų Tarybos vadovai. Ir jeigu valdžia atiteks mūsų oponentams, tai aš beveik neabejoju, kad mūsų draugai, tie, kurie lieka ištikimi SSKP, neturės jokių normalių gyvenimo sąlygų respublikoje. Todėl aš vėl pabrėžiu, kad mums šiandieną reikia labai rimtai išnagrinėti šią problemą. [...] Jūs teisus, Michailai Sergejevičiau, kai sakėte, kad yra keli sprendimo būdai: vienas - imtis griežtų, ryžtingų priemonių ir kitas - palikti taip, kaip yra. [...] Manau, reikia ieškoti nestandartinių tarpinių sprendimų būdų. Bet svarbiausia, Michailai Sergejevičiau, visokeriopai šiandien palaikyti tuos žmones, kurie turėjo drąsos, vyriškumo atvirai pareikšti, kad lieka ištikimi SSKP. (*Smarkūs plojimai*)

V.Švedas. Mano pavardė Švedas, esu Laikinojo LKP CK (ant SSKP platformos)

Buvę Lietuvos Komunistų partijos vadai: M. Šumauskas, J. Paleckis ir A. Sniečkus, 1959 metais dalyvavę Maskvoje komunistų suvažiavime.

BENEDIKTAS POVILAVIČIUS SVETUR, IR VISADA NAMIE

Dr. Jonas Bruveris

*"Niekur neisiu iš tavęs, tėvyne,
Niekur neisiu, motin, iš tavęs".*

*Bernardas Brazdžionis,
1940 m. spalįs*

Benediktas Povilavičius
(1919-1999)

Gražiai – tėvų vardais – žmonės vadina savo Tėvynę, kaip ir poetas – Motina, gimtinė, gimtąja, tėvų žeme, nes kiekvienas žmogus, šeimos, giminės narys, yra ir tautos, tos didelės šeimos, didelio istorinio, socialinio, kultūrinio darinio narys. Koksai esminis, gilus yra žmogaus, šeimos nario, asmens ir Tėvynės ryšys, gali paliudyti indoeuropietiškujų kalbų žodžių – graikų *komē* (kaimas), mūsų kiemas, kaimas, šeima, gotų *haims* (kaimas), vokiečių Heim (namai, pastogė) ir *Heimat* (tėvynė, gimtinė), anglų *home* (namai, šeima, gimtinė) prasmių giminytė. Tačiau Tėvynė, tėvų žemė – tai ne tik toji vieta, erdvė, amžių amžiais vykusio protėvių gyvenimo, tautos istorijos ženklais nužymėta geografinė aplinka, - tai ir nuolat kurtas, kauptas, puoselėtas, saugotas, kiekvieno žmogaus savastimi, jo asmenybės turiniu tampantis dvasios vertybių pasaulis.

Naujų laikų Lietuvos istorijoje ypatingai svarbų vaidmenį suvaidino daina. Pirmiausiai – liaudies daina, kurios grožį ir vertę iškėlė Pilypas Ruigys, Gottholdas Ephraimas Lessingas, Johannas Gottfriedas Herderis, Liudvikas Rėza, Johannas Wolfgangas Goethe, išplatino žymieji – tarp jų ir brolių Juškų - tų dainų rinkiniai; liaudies daina tapo kompozitorių kūrybos įkvėpimo ir tautiškumo šaltiniu. Per visą XIX amžių driekiasi poetų dainių Antano Strazdo, Silvestro Valiūno, Antano Baranausko, Antano Vienažindžio, daugelio kitų kūrybos gija. Šią kūrybos sritį vainikavo Vinco Kudirkos "Tautiška giesmė", anų laikų dvasios, tačiau ne tik aniems laikams, bet ir būsimai nepriklausomai valstybei kurtas himnas. Choro bei solo dainavimui pritaikytos liaudies, originalios kūrybos dainos tapo tos Atgimimo bangos vadinamųjų lietuviškųjų

(spaudos draudimo laikais pačioje Lietuvoje slaptų) vakarų - ne sykį svarbiausia – dalimi. Chorų sąjūdį pagaliau vainikavo viso krašto Dainų šventės; jos tapo tokiu svarbiu kultūros reiškiniu, kad 2003 m. lapkričio 7 d. UNESCO Lietuvos, Latvijos ir Estijos dainų šventės įtraukė į Žmonijos dvasinio paveldo vertybių sąrašą (Masterpieces of Oral and Intangible Heritage of Humanity). Lietuviškieji vakarai, Miko Petrausko ir Gabrieliaus Landsbergio-Žemkalnio "Birutė", pirmoji lietuviškoji opera, paskatino jaunimą studijuoti dainavimą. Nors talentingų žmonių iškilo daugelyje muzikos atlikimo sričių, prisirišimas prie dainavimo lėmė tai, kad Valstybės opera, tasai puikių dainininkų telkinys, ne vieną dešimtmetį buvo žymiausias, dainininko profesijos patrauklumas ir prestižą ypač iškėlęs lietuvių muzikos atlikimo meno židinys. Išsimokslinusių dainininkų taip sparčiai gausėjo, tad 1940 m. buvo iš ko sudaryti Operetės trupę ; 1942 m. buvo įsteigta Vilniaus opera, o Šiauliuose susibūrusi trupė iki sovietų antrosios okupacijos parodė keturias operetas ir buvo premjerai beveik parengusi Antano Račiūno operą "Trys talismanai". Jei ne sovietinė okupacija, šiandieną nebe pirmą savo veiklos dešimtmetį rašytų ne tik Klaipėdos ir Šiaulių, bet ir Panevėžio, greičiausiai ir Marijampolės, Telšių teatrų operos trupės.

Savaip reikšdamas mintį, kad svarbiausias ir didžiausias žmogaus turtas yra dvasios vertybės, Ciceronas sakė: *anima mea mecum porto*, visa, ką turiu, nešiosi su savimi. Istorijos audros ne sykį išblaškė tūkstančius lietuvių po pasaulį. Tačiau fizinis Tėvynės praradimas nebuvo dvasinė jos netektis. Lietuviai svečiose šalyse – ypač didžiausiame jų telkinyje, Jungtinėse Amerikos Valstijose – sukūrė iš tiesų nepaprastą pasigėrėjimą ir pagarbą keliantį tautinės kultūros gyvenimą. Tad ir galima sakyti – būdami svetur, liko Namie, dvasios Tėvynėje, patvirtindami tai, ką jau 1940 m. rudenį rašė tautos naujos tragedijos apimtis numanęs Poetas: *"Niekur neisiu iš tavęs, tėvyne"*.

Tarp 1944-aisiais į Vakarus pasitraukusių mūsų kultūros kūrėjų daugybės buvo ne tik Valstybės operos žvaigždės, žymiausieji dainavimo meno atstovai, bet ir kūrybos kelią vos

tespėjęs pradėti jaunimas. Buvo ir tokių, kurie į tą kelią namie net nespėjo įstoti, bet talento kurstoma meno meilė skatino juo žengti jau svetur. To jaunimo būryje buvo ir Benediktas Povilavičius.

Laikraščių žinutėse apie B.Povilavičių rašoma, kad mokyti muzikos jis pradėjo 1940-1941 m. Panevėžio muzikos mokykloje. Ir taip, ir truputį ne taip. 1940 m. rudenį Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Marijampolėje ir Telšiuose privačių pamokų forma pradėjo veikti Muzikos kursai. Panevėžyje juos organizavo Mykolas Karka. Oficialiai kursai buvo įsteigti 1941 m. sausio 1 d., M.Karką paskiriant jų vedėju, o kiti (matyt, irgi anksčiau darbavęsi) devyni pedagogai priimti vasario 1 d. (kursai į Muzikos mokyklą buvo pertvarkyti 1944 m.; šiandieną tai Panevėžio konservatorija). Panevėžio apskrities archyve tėra išlikęs vienas dokumentas, kuriame randame ir B.Povilavičiaus pavarde. Tai Muzikos kursų Dainavimo skyriaus "Žinių ir gabumų patikrinimų daviniai 1941 m. sausio mėn. 17-18 d." (fondas 146, aprašas 2, byla 1, lapas 1). Tarp 71 skyriaus dainininko (tiesa, patikrinime dalyvavo 50; po maždaug 100 žmonių buvo įsirašę į fortepijono, chorvedybos ir kitus skyrius – pašėlęs veržimasis į meną!) B.Povilavičius – pagal abėcėlę – įrašytas 41-uju; sąrašas yra ir daugiau paskui pasižymėjusių žmonių – tai dainininkė Aldona Repšytė, chorvedys ir pedagogas Aloyzas Čižas, o 61-uju įrašytas Vaclovas Verikaitis, Kanadoje, labai veikliai darbavęsis dainininkas, chorvedys, vargonininkas. Komisiją sudarė M.Karka, dainavimo mokytojas Apolinaras Likerauskas, kitų dalykų mokytojas Vladas Paulauskas. Taigi, B.Povilavičius pateko tarp žmonių, kurių likimai - visos krašto istorijos atspindys. M.Karka, žymiausias Panevėžio muzikas nuo 1918 m., ir vėliau pasižymėjo kaip vargonininkas, chorvedys, pedagogas, 15 metų vadovavo 1960 m. jo įsteigiam (pusiau) mėgėjiškam Operetės teatrui. V.Paulauskas, Juozo Naujalo ir Vinco Nacevičiaus auklėtinis, vargonininkas ir chorvedys, muzikos gyvenime pažymėtinai reiškėsi nuo 1905 m., sukūrė žinomų giesmių ir dainų; 1945-1955 m. atkentėjo Sibiro tremtyje. Neįpasakytai veiklus buvo A.Likerauskas, dainavimą studijavęs pas Aleksandrą Kačanauską, Aleksandrą Kutkų, Oreste Marini; parengė keletą vaidmenų Valstybės operoje, vadovavo bažnytiniams ir pasaulietiniams chorams, pučiamųjų orkestrams Kaune, Biržuose, Alytuje, Tauragėje; Šiauliuose buvo įsteigęs savo muzikos mokyklą, nuo

1940 m. darbavosi Panevėžyje. 1945 m. areštuotas, kalintas kalėjimuose, dešimčiai metų ištremtas į Sibirą... Šie žmonės iš tiesų galėjo jaunam dainininkui suteikti ne tik tvirtus mokslo pagrindus, bet ir būti pasišventimo kultūrai pavyzdžiu. 1946-aisiais atvykęs į Londoną, B.Povilavičius pateko į mūsų kraujo ir likimo brolių latvių, irgi išeivių globą; tikriausiai neatsitiktinai – juk gimęs Rygoje. Londone bendrųjų muzikos dalykų jį mokė Alberts Jērums, pianistas ir kompozitorius (beje, Birutės Babrauskaitės-Valterienės akompaniatorius), o dainuoti – buvęs Latvijos Nacionalinės operos solistas baritonas Edvins Krūmins, kuris, žinoma, kuo puikiausiai prisiminė Rygos scenoje gana dažnai viešėdavusias mūsų operos žvaigždes. Taigi, pateko ne į svetimą aplinką. Londone sutiko Janiną Liustikaitę, būsimųjų koncertų bičiulę. Ėmė dainuoti lietuvių renginiuose. Laimėjęs atitinkamus konkursus, du sykius (pamečiui) dainavo tarptautiniuose jaunųjų dainininkų koncertuose "All Nations Cavalcades" Royal Albert Halle (pirmąsyk už tai laimėjo II-ąją, antrąsyk – I-ąją premiją).

1956-aisiais atvykęs į Bostoną, B.Povilavičius tapo pažymėtina, naujųjų išeivių intelektualų smarkiai sustiprintą kultūrinio ir politinio gyvenimo tradiciją turinčios lietuvių bendruomenės veikliu nariu, daugelio renginių bei koncertų dalyviu. Jau tuomet jo balsas turėjo būti nemenkai išlavintas – juk Londono koncertuose dainavo deramo profesinio pasirengimo būtinai reikalaujančius W. A. Mozarto kūrinius - "Figaro vedybų" ariją ir – su J.Liustikaite – "Don Giovanni" duetą (greičiausiai tai buvo Figaro "Non piū andrai" bei Zerlino ir Don Giovanni "Là ci darem la mano"). Vėliau, 1979-aisiais, rašydamas apie B.Povilavičiaus rečitalį, Stasys Santvaras prisiminė, kad solistas bostoniškius iškart – vos atvykęs – "užimponavo turtinga ir galinga bosinio balso medžiaga" bei "turėjo ryžto ir valios, kad be atvangos siektų pažangos ir tobulėjimo". Taip ir buvo. B.Povilavičius mokėsi Bostono konservatorijoje (Boston Conservatory of Music; jo pedagogė buvo Iride Pilla), vėliau dar ir *Metropolitan* operos buvusios solistės Norinos Griego studijoje. Vokalo mokyklos požiūriu čia dainininkas tikriausiai nesusidūrė su kuo nors, kas jam būtų buvę nežinoma negirdėta – Nepriklausomybės metais ir lietuvių, ir latvių dainavimo menas bei pedagogika rėmėsi tais pačiais tradiciniais, pasaulyje pripažintais italų bei naujosios prancūzų mokyklų principais. Tad

B.Povilavičiaus mokslas Bostone ir buvo tasai tolimesnis "pažangos ir tobulėjimo" siekių įgyvendinimas, t.y. nuoseklus profesionalumo ugdymas, tam reikalui naudojant tiek tam tikrą pedagoginį, tiek – nuolat plečiamą – meninį repertuarą, derinamą su dainininko – ne dažnai pasitaikančia – balso savybe, - baritono viršutinį bei boso apatinį registrą siekiančia jo apimtimi. Štai W.A.Mozarto Figaro – ir baritonų, ir bosų dainuojama partija, Don Giovanni yra baritonas. Tuo tarpu prof. I.Pillos mokinių 1959 m. gruodžio 13 d. koncerte B.Povilavičius dainavo G.Verdi "Sicilijos mišparų" Procidos – boso – ariją. Panašiai susidarė visos dainininko koncertų repertuaras. Sakysim, G.Verdi "Traviatos" Germont'o, Ch.Gounod "Fausto" Valentino, R.Wagnerio "Tannhäuserio" Wolframo von Eschenbacho, J.Karnavičiaus "Gražinos" Jaunojo bajoro, V.Klovos "Pilėnų" Ūdrio partijos yra tipingos baritono partijos, gi W.A.Mozarto "Užburto sios fleitos" Sarastro, G.Rossini "Sevilijos kirpėjo" Don Basilio, G.Verdi "Don Carlos" Pilypas II-asis ir pan. yra bosai. Minėtoje recenzijoje S. Santvaras šitaip apibūdino dainininko palaipsniui pasiektą profesinę brandą: "jis ilgus metus sunkiai dirbo, įsivainavęs lengvą vokalizavimo liniją, išsiugdė muzikinę kultūrą, šiandien jis jau yra subrendęs dainininkas (...). B. Povilavičius savo mene jau yra šeimnininkas. Jis dainuoja laisvai, be įtampos, neforsuoja net aukštųjų gaidų, balso kantilena išlyginta, skaidri ir pakankamai spalvinga (...).

B.Povilavičiaus balsą dabar jau reikėtų vadinti bosubaritonu". Dideles dainininko menines galimybes gražiai parodo jo įdainuota kompaktinė plokštelė. Lietuvių liaudies dainos yra išlaikytos baritono tesitūroje; dainininko balsas skamba minkštai, tembras būdingas lyriniam baritonui. Panašiai skamba ir lietuvių širdžiai artima norvegų daina "Gimtinė" bei ta gražioji A. Dvoržako IX-osios simfonijos ("Iš Naujojo pasaulio") II-osios dalies melodija. Kur kas įvairesnių balso išteklių reikia operų arijoms. Tad čia vėlgi girdime lygią, jautrią kantileną, bet ir ryškią (ypač Fiesco arijos rečitatyve) dramatinio teksto artikuliaciją, o prie tos arijos ir Sarastro arijos beveik kraštutinių boso žemojo registro tonų prieinama sklandžiai, neprarandant skambesio linijos, ir jie skamba iš tiesų puikiai.

(Bus daugiau)

Veteranai ir ramovėnai mirusių prisiminimo dienos iškilmėse šv. Jurgio parapijos sode.

G. Juškėno nuotr.

CLEVELAND, OH

VETERANŲ PRISIMINIMO DIENA

Vėsų ir drėgną gegužės 31 d. pirmadienio rytą dar nepradėjome vasaros, bet šv. Jurgio parapijos sodan suvažiavom į Prisiminimo dienos iškilmes. Katalikų karo veteranų 613-tas postas ir Clevelando Ramovės veteranai su vėliavomis iš šventoriaus atžygiavo klebonijos sodan pagal dviejų trimitininkų grojamą maršą. Prie veteranų statyto paminklinio vėliavos stiebo išsirikiavo dalyviai, o svečiai stebėjo nuo kun. Bernardo Barčio paminklo. Pagal krašto tradiciją, buvo iki pusės iškelta žvaigždėtoji JAV vėliava, trimiams grojant himną. Klebonas ir veteranų posto kapelionas kun. J. Bacevičius prabilo į šventės dalyvius. Šautuvų salvėmis buvo pagerbti kovose žuvę ginklo draugai, o prie vėliavos stiebo

paminklinio akmens padėtas gėlių vainikas. Žuvusieji kovų draugai trimitų garsams skambant pagerbti "Ateina naktis..." melodija (Taps).

Su vėliavomis nužygiavom bažnyčion, prie šv. Sebastijono statulos ir dail. V. Raulinaičio sukurto paminklinės lentos - Žuvusiems už laisvę. Ten degė žvakės. Kapelionui skaitant mus palikusiujų vardus ir pavardes, veteranų posto vadas R. Williams gesino simbolines žvakes. Mišias aukojo ir Prisiminimo dienai skirtą pamokslą pasakė kun. Juozas Bacevičius.

Iškilmės buvo užbaigtos stropiųjų šeiminiųjų parengtais pusryčiais parapijos salėje. Pusryčių dalyvius Ramovėnų vardu sveikino pirm. V. Januškis ir prabilo veteranų posto vadas R. Williams. Skaniai pavalgę, su kun. Juozo Bacevičiaus malda ir palaiminimu skirstėmės namo. *Gerardas Juškėnas*

Bostono kultūrinių subatvakarių valdybos nariai su programos dalyviais: iš k. I eilėje – Valentina Čepienė, Birutė Banaitienė, ALTS-gos Bostono skyriaus pirmininkas Romas Veitas; iš k. II eilėje – Danguolė Senutienė su sūnum Augustu, Rima Tamulė, dainininkė Danutė Mileikienė, Adelė Povilavičienė, pianistas dr. Edmundas Saulius Cibas, Zita Krukonienė ir Rima Girmiuvienė.

Gintaro Čepo nuotr.

BOSTON, MA

BOSTONO SUBATVAKARIAI

Bostone jau 45 metus veikia kultūrinės popietės-vakarai, vadinami Bostono kultūriniais subatvakariais. Daug metų jų pirmininku buvo poetas Stasys Santvaras. Šias popietes įsteigė Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Bostono skyrius. Šiuo metu šias popietes ruošia dvi organizacijos: ALTS ir Užjūrio Lietuva (III banga).

Per sezoną (rugsėjo - gegužės) surengia 2-4 vakarus. 2003-2004 sezoną buvo keturi renginiai: 1) Filmo apie archeologę Mariją Gimbutienę pasaulinė premjera; 2) Perkūno Krukonio skaidrių montažas "Manoji Lietuva" ir Veronikos Povilionienės liaudies dainos; 3) subatvakaris, skirtas bostoniškiui dainininkui Benediktui Povilavičiui, nes šiais metais – 5 metai nuo jo mirties; 4) susitikimas su rašytoju Robertu Keturakiu.

Zita Krukonienė

CHICAGO, IL

ČIKAGA PAGERBĖ KOMPOZITORIŲ VLADĄ JAKUBĖNĄ

Jeigu Lietuvoje Vlodo Jakubėno 100-ųjų gimimo metinių minėjimai ir jo kūrinių koncertai vyko ir tebevyksta visą gegužės mėnesį, tai Čikagos lietuviai pasitenkino viena muzikine švente, kuri buvo surengta gegužės 23 d. Jaunimo centre.

Čikagoje daugiau negu ketvirtį šimtmečio gyvenusio ir čia 1967-siais amžinybėn iškėlusio kompozitoriaus, muzikos kritiko, pianisto, pedagogo kūrybos popietei akcentu buvo "Dainavos" meno ansamblio dainuotos jo chorinės dainos.

"Dainavos" meno ansamblis, vadovaujamas energingo dirigento Dainiaus Polikaičio, ėmėsi didelio uždavinio-sunkaus repertuaro perteikimo.

Pradžioje vien tik moterų choras padainavo liaudies dainą "Augino močiutė", o tada jau kartu su vyrais sutraukė kitą liaudies dainą "Svyruoj, linguoj paukštelis". Puikiai nuskambėjo vyrų choro atlikta daina "Nurimk, sesut" (žodžiai Petro Vaičiūno). Labai daug plojimų susilaukė kompozitoriaus "Dainavos" ansambliui specialiai dedikuotas kūrinys "Tremtinių ir išvežtųjų giesmė" (žodžiai Bernardo Brazdžionio).

Ansamblio "mišrus choras taip pat sėkmingai "išvežė" ir patį sunkiausią ir ilgiausią kūrinių "De Profundis" (žodžiai irgi B. Brazdžionio). O pati Dainavos ansamblio programa, kuri užėmė visą antrąją koncerto dalį, buvo baigta labai jausmingai atlikta Prūsų lietuvių liaudies giesme "O, kad jį regėčiau".

Po programos mums sakė ansamblio dirigentas D. Polikaitis, kad jam pačiam ir choristam buvo labai įdomu įsigilinti į kompozitoriaus Vlodo Jakubėno kūrybą, kuri juo tolyn juo labiau juos žavėjo. Atrodo, kad taip pat galvojo ir žiūrovai (o jų buvo apie 300), kurie rodė didelį entuziazmą gausiu plojimu po kiekvieno kūrinio.

NAUJA DAINININKĖ

Po kruopščiai paruoštos muziko Fausto Strolisios paskaitos apie komp. Vl. Jakubėną bei jo kūrybą, scenon vienas po kito ėjo solistai.

Meninės programos pirmąją dalį pradėjo ir baigė pianistas Manigirdas Motekaitis, fortepijonu grojęs 3 kūrinius, Šio koncerto "atradimu" buvo Amerikoje gimusi ir lietuviškai nekalbanti jauna lietuvaitė sopranas Ginta Žviliūtė, kuri dviem išėjimais, akompanuojant Arūnui Kaminskui, dainavo 4 dainas.

Taip pat čia klausytojai išgirdo su solo kūrinių smuikininkę Lindą Veleckytę (ji atliko "Melodiją-Legendą").

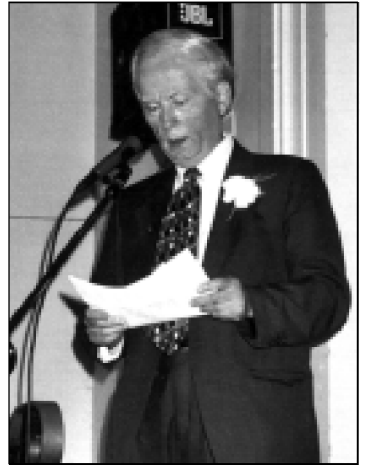
Be to, dainavo baritonas Al-

gimantas Barniškis, parodęs, jog jis ne vien tik estradinių dainų atlikėjas.

Šios muzikinės šventės pabaigoje kalbėjo komp. Vlodo Jakubėno vardo draugijos pirm. Edvardas Šulaitis, kuris padėkojo visiems programos atlikėjams. Jis gėles įteikti pakvietė draugijos sekretorę Eriką Brooks. Ji apdovanojo ne vien tik menininkus, bet ir renginio komiteto narius, o taip pat ir savo motiną, Vl. Jakubėno seserį, Haliną Dilienę.

Šiai šventei buvo išleistas didelio formato 8 puslapių leidinys, kuriam viršelį paruošė dail. Nora Aušrienė (ji padarė ir koncerto plakatus bei prisidėjo prie scenos papuošimo (joje matėsi didžiulis užrašas - "Vladas Jakubėnas-100").

Vl. Jakubėno kūrinių koncertas Čikagoje buvo pirmasis po dešimties metų. Vėliausias iš jų

Komp. Vl. Jakubėno vardo draugijos pirm. Edvardas Šulaitis kalba šio kompozitoriaus kūrinių koncerte gegužės 23 d. Čikagoje. *Z. Degučio nuotr.*

surengtas 1994-siais, kai buvo minima kompozitoriaus gimimo 90-metis. Būtų gera, kad ateityje nereikėtų vėl laukti dešimtmečio, o šio žymaus kompozitoriaus kūryba galėtų nuskambėti dažniau!

Edvardas Šulaitis

Ginta Žviliūtė Vl. Jakubėno kūrinių koncerte Čikagoje, prie pianino Arūnas Kaminskas.

Z. Degučio nuotr.

Keturiasdešimt antrasis "Dirvos" NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas iš A.A. Simo Kašelio palikimo

Tematika: Autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Rašiniai privalo būti pasirašyti slappyvardžiu. Šis slappyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki **2004 m. lapkričio 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti adresu:

**"Dirva", Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA**

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija - 500 JAV dolerių, Antroji premija - 300 JAV dolerių

Konkurso rašinių vertinimo komisija sprendžia paprasta balsų dauguma.

LIETUVA IR PASAULIS

Laikinasis Prezidentas atsisveikino su Latvijos ambasadore. Artūras Paulauskas atsisveikino su kadenciją Lietuvoje baigiančia Latvijos nepaprastąja ir įgaliotąja ambasadore Maira Mora. Laikinasis šalies vadovas pasidžiaugė sėkmingai plėtojama is kaimyniniais Lietuvos ir Latvijos ryšiais bei pabrėžė, kad, Baltijos valstybėms tapus Europos Sąjungos ir NATO narėmis, labai svarbu ir toliau koordinuoti tarpusavio veiksmus. Jis teigė, kad tokie racionalūs sprendimai, kaip bendra trijų Baltijos valstybių oro erdvės apsauga, ne tik taupo lėšas, bet ir demonstruoja politinę brandą bei strateginį mąstymą.

A. Paulauskas akcentavo, kad dabartiniai draugiški, intensyvūs ir abipusiškai naudingi kaimyninių šalių santykiai - tai didelis M. Moros ir Latvijos ambasados kolektyvo darbo indėlis.

“Dirbote mūsų abiem valstybėms reikšmingu įstojimo į NATO ir Europos Sąjungą laikotarpiu. Man malonu, kad šias istorines datas sutikome kartu, čia, Lietuvoje”, - sakė laikinasis Respublikos Prezidentas.

A. Paulauskas pareiškė užuojautą dėl žuvusio Latvijos kario Irake.

Laikinasis šalies vadovas padėkojo M. Morai už sėkmingą bendradarbiavimą ir palinkėjo sėkmės naujame - Latvijos ambasadorės Baltarusijoje poste. “Kelias iš Minsko į Rygą veda per Vilnių, kur Jūs visuomet maloniai laukiama”.

Baltarusijos parlamentariai ratifikavo sutartį su Lietuva. Minskas, birželio 9 d. (BELTA-ELTA). Baltarusijos Nacionalinio Susirinkimo Atstovų Rūmai ratifikavo Baltarusijos ir Lietuvos Vyriausybių sutartį dėl bendradarbiavimo užkertant kelią katastrofoms ir likviduojant jų padarinius.

Baltarusijos nepaprastųjų situacijų ministro pirmasis pavaduotojas Enveras Barijevas deputatams pranešė, kad analogiškos sutartys jau sudarytos su Ukraina, Rusija, Latvija. Baltarusijos ir Lietuvos sutartis buvo pasirašyta 2003 metų gruodžio mėnesį Vilniuje, o šių metų gegužės mėnesį ją ratifikavo Lietuvos Seimas.

Ministro pavaduotojas pabrėžė, kad dvi šalys turi ilgą bendrą sieną. Nuo 2001 iki 2004 metų pasienio rajonuose užfiksuota apie 10 nepaprastųjų situacijų, kurių padariniams likviduoti buvo pasitelktos Lietuvos avarinės ir gelbėjimo tarnybos. Dokumento normos nustato supaprastintas kaimyninių valstybių gelbėtojų bendro darbo taisykles, teisiškai įtvirtina jų sąveikos sąlygas. “Kadangi Lietuva yra Europos Sąjungos ir NATO narė, sutarties ratifikavimas - žingsnis į priekį stiprinant mūsų santykius su šiomis struktūromis”, - pabrėžė E. Barijevas.

Lietuvos ambasadorius skambino Taikos varpu. Vilnius/ Niujorkas, birželio 9 d. (ELTA). Jungtinių Tautų būstinėje, antradienį minint Jungtinių Tautų Taikos varpo penkiasdešimtmetį, skambėjo lietuviška daina, o Lietuvos ambasadorius JT Gediminas Šerkšnys bei Latvijos ir Estijos nuolatinių misijų atstovai buvo pakviesti skambinti šiuo varpu.

Iškilinga ceremonija vyko JT Taikos varpo sodelyje. Taikos varpo misija - kviesti pasaulį puoselėti taiką.

Sveikinimo kalbas renginyje pasakė Žemės bendrijos fondo prezidentas Thomas Dowd, Japonijos ambasadorius JT Koichi Haraguchi, perskaityti sveikinimai nuo Pasaulio taikos varpų asociacijos prezidento Tomijiro Joshida bei Žemės bendrijos fondo įkūrėjo John McConnell.

Taikos varpą, kurį nuliėjo japonų menininkas Chijogi Nakagawa iš monetų, surinktų 60 šalių, 1954 metais Jungtinėms Tautoms padovanojo Japonijos Jungtinių Tautų asociacija.

Jau tapo tradicija skambinti Taikos varpu pradedant JT Generalinę Asamblėją. Nuo 1971 metų juo skambinama ir per pavasario lygiadienį - Žemės dieną.

Užsienio reikalų ministerija primena, kad Lietuvos, Estijos ir Latvijos nuolatiniai atstovai prie JT pirmą kartą Taikos varpu skambino 1992 metų kovo 19-ąją Žemės dienos minėjimo proga.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis pareiškė nuoširdžią užuojautą Irake antradienį vykdant išminavimo darbus žuvusių Lenkijos, Latvijos ir Slovakijos karių artimiesiems bei šių šalių vyriausybėms.

“Kariai atliko pareigą savo šaliai ir tarptautinei bendruomenei. Jų netektis - didelis skausmas karių artimiesiems, Lenkijos, Latvijos ir Slovakijos žmonėms”, - sakė A. Valionis.

Lenkijos agentūros PAP duomenimis, antradienio rytą per sprogimą, nugriaudėjusį atliekant išminavimo operaciją ginklų sandėlyje Suvarijos mieste į pietus nuo Bagdado, žuvo šeši tarptautinės koalicijos kariškiai - du lenkai, trys slovakai ir latvis. Daug taikdarių sužeista.

NATO oro policijos naikintuvai budi Zokniuose.

BALTIJOS ŠALYSE PER EUROPARLAMENTO RINKIMUS BANDOMA Į EUROPA ĮIMPORTUOTI SOVIETINĘ PRAEITĮ

Vilnius, birželio 11 d. (ELTA). Baltijos šalyse per Europarlamento rinkimus bandoma sovietinės praeities relikтус importuoti į Europą ir net jos institucijas, penktadienį tvirtina įtakingas JAV leidinys “*Wall Street Journal*”. Jo straipsnį apie “Interfronto” kandidatus pristato ELTA.

Kaip ir visose Europos Sąjungos šalyse, šią savaitę Europos Parlamento rinkimai vyks ir trijose Baltijos valstybėse, kurios prieš vos daugiau kaip dešimtmetį išsivadavo iš Kremliaus gniaužtų, o prieš mėnesį įstojo į ES.

Jų įstojimas nėra vien istorinio teisingumo triumfas, jis reiškia daugiau negu vien tik jų sėkmingo ekonominio vystymosi, institucijų kūrimo ir indėlio į regioninį saugumą pripažinimą. Lietuvos, Latvijos ir Estijos narystė padės aiškiau apibrėžti Europos identitetą ir geriau supažindinti su juo naująsias ES rytines kaimynes. Baltai, žinantys šio regiono ypatybes, savo pavyzdžiu gali bene įtikinamiausiai pademonstruoti reformų privalumus.

Nors baltai, bendrai paėmus, žvelgia į ateitį, kai kurie žvelgia atgal ir mėgina į Europos širdį, net į jos institucijas, importuoti kai kurias sovietinės praeities atgyvenas. Praėjusią savaitę grupė kairiųjų rusų aktyvistų iš Baltijos valstybių ėmėsi iniciatyvos steigti “Europos Sąjungos rusų partiją”.

Jie siekia, kad ši partija veiktų visoje Europoje. Kai kuriose Europos valstybėse yra etniniu pagrindu sudarytų partijų, bet nė viena iš jų neveikia visame žemyne. Taip dabartinėje Europoje, anot straipsnio autoriaus Wladimir Socor, ir neturėtų atsitikti. Taip tik būtų sukurtas nemalonus precedentas bei po europine priedanga atgaivintas anachroniškas modelis.

Europos Sąjungos rusų partijos steigiamajame suva-

žiavime, kuris praėjusią savaitę įvyko Prahoje, dalyvavo rusų bendruomenių iš kelių ES valstybių veikėjai, neatstovavę savo bendruomenėms. Deja, to negalima pasakyti apie partijos steigėjus iš Baltijos valstybių - tarp jų buvo rusų partijų, šią savaitę dalyvausiančių Europarlamento rinkimuose, vadų. Visi jie (su tam tikrais nukrypimais) nepritaria nacionaliniam valstybingumui ir Baltijos šalių euroatlantinei orientacijai; jie taip pat susiję su dabar jau iširusiomis komunistų partijomis. Tad nenuostabu, kad jie nepritaria ar net priešinasi sėkmingoms reformoms, kurios padėjo baltams patekti į ES.

Pagal šios grupės apibrėžimą ir skaičiavimą rusakalbių mažuma yra didžiausia mažuma ES, kuriai priklauso per 6 mln. žmonių, iš kurių 2 mln. gyvena Baltijos valstybėse. Grupė kelia tris pagrindinius programinius tikslus: visoje ES ginti “rusakalbių gyventojų teises”, įskaitant teisę gauti pilietybę ir nekliudomai rinktis gyvenimo vietą, stiprinti rusų kalbos statusą ES, įskaitant teisę į mokslą gimtąja kalba, ir sukurti “tiltą tarp ES ir Rusijos”.

Prahos konferencijoje oficialūs asmenys iš Rusijos nedalyvavo, Rusijos politikai nepaskelbė jokių sveikinimo pareiškimų. Maskva neturi tokio pobūdžio europinių ambicijų. Vietoj to, ji skatina vietos rusų politikos aktyvistus nukreipti savo energiją į faktinį Estijos ir Latvijos suskaldymą, kad jose valdžios institucijos ir socialinės struktūros būtų padalintos pagal etnines ir kalbines linijas: estai ir rusai, latviai ir rusai. Tai leistų Maskvai ilgam susilpninti Baltijos demokratijas, apsiimesti dalies jų gyventojų gynėja ir ištraukti į ES politiką bei sprendimų priėmimo procesus, rašoma “*Wall Street Journal*” straipsnyje.

BELGIJOS KARIUOMENĖS VADAS

Belgijos kariuomenės vadas generolas August van Daele aplankė Zokniuose dislokuotas NATO greitojo oro reagavimo pajėgas. A. van Daele Zokniuose taip pat susitiko su Lietuvos kariuomenės vadu generolu majoru Jonu Kronkaičiu, Šiaulių miesto vadovybe, pranešė KAM.

Zokniuose kovo pabaigoje, kai Lietuva tapo visateise NATO nare, dislokuotose NATO greitojo oro reagavimo pajėgose tarnauja belgų, danų ir britų kariai.

Iš Zoknių bazės trijų Baltijos valstybių oro erdvės apsaugą vykdo Belgijos karališkųjų oro pajėgų greitojo reagavimo junginys - keturi naikintuvai F-16 ir 49 kariai.

Oro policijos misiją vykdančiose pajėgose taip pat tarnauja 19 danų ir 3 britų kariai.

Birželio pabaigoje misiją iš belgų perims danai, kurie Zokniuose taip dislokuos 4 naikintuvus “F-16”. **BNS**

VIDAUS POLITIKA LIETUVOJE NUSTELBĖ EUROPA

Vilnius, birželio 11 d. (ELTA). Europarlamento rinkimus Lietuvoje nustelbė vidaus politika ir tą pačią dieną vyksiantys Prezidento rinkimai, konstatuoja įtakingas Didžiosios Britanijos verslo ir politikos laikraštis “*Financial Times*”.

Užpildyti politinę tuštumą, kuri atsirado balandžio mėnesį per apkaltos procedūrą atstatydinus Prezidentą Rolandą Pakšą, siekia penki pretendentai. Pagal apklausas, populiariausias yra kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus, bet jam tikriausiai nepavyks surinkti 50 proc. balsų, kurių reikia pergalai pirmame rinkimų rate, ir po dviejų savaičių jis turės susigrumti su antrą vietą užėmusiu kandidatu - greičiausiai tai bus arba socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė, arba buvęs vyriausiasis eueroderybininkas Petras Auštrevičius.

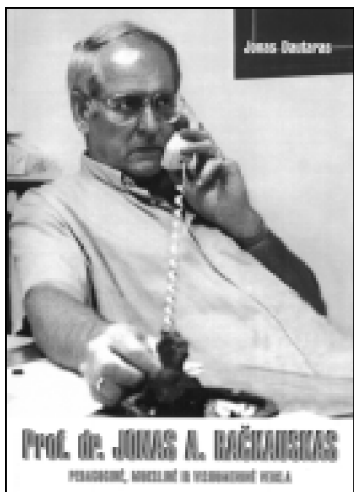

Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Čikagoje pirmininkas, daktaras profesorius Jonas Račkauskas, kurį Šiaulių universiteto Senatas 2004 m. gegužės 13 d. išrinko Šiaulių universiteto Garbės daktaru.

DU RENGINIAI VILNIUJE

Knygos pristatymas Vilniaus Pedagoginiame universitete

Gegužės mėnesio pabaigoje po penkerių metų pertraukos Lietuvoje viešėjo Čikagos Lituanistikos tyrimo ir studijų centro (LTSC) pirmininkas prof. dr. **Jonas Račkauskas**. Jam dalyvaujant įvyko net du įspūdingi renginiai. Vienas jų - Vilniaus pedagoginiame universitete (VPU) Edukologijos katedros organizuotas docento, socialinių mokslų daktaro **Jono Dautaro** mokslinės studijos “**Prof. dr. Jonas Račkauskas: pedagoginė, mokslinė ir visuomeninė veikla**” (Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2004, 284 p.) pristatymas. Renginyje, be gausaus Pedagogikos ir psichologijos fakulteto dėstytojų būrio, dalyvavo ir Universiteto studijų prorektorius doc. dr. Vytautas Bernotas, Mokslo skyriaus vedėja prof. habil. dr. Manoefa Miškinienė, Pedagogikos ir psichologijos fakulteto dekanas doc. dr. Juozas Žilionis, daug kitų garbių mokslo atstovų, taip pat doktorantų, magistrantų. Knygos pristatymui vadovavusi prof. habil. dr. **Marija Barkauskaitė**, pareiškė, kad šis renginys - tai ne tik doc. Jono Dautaro mokslinės studijos pristatymas, bet ir susitikimas su žinomu lietuvių

Šią knygą išleido ne pats dr. J. Račkauskas, bet Lietuvos Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas. Knygos autorius doc. dr. J. Dautaras rašo, kad visas prof. dr. J. Račkausko gyvenimas skirtas lietuviybės išlaikymui ir ta veikla apžvelgiama 284 puslapiuose.

išeivijos mokslo ir kultūros veikėju, Vilniaus pedagoginio universiteto garbės daktaru prof. Jonu Račkausku.

Apie dr. Jono Dautaro parengtą mokslinę studiją kalbėjo vienas šios knygos recenzentų VPU prof. habil. dr. **Vaidas Matonis**, prof. dr. Juozas Skirius, doc. dr. Giedrė Kvieskienė, Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto direktorius Rimantas Kareckas, bibliotekos direktorė Emilija Banionytė, atsakingoji minėtos knygos redaktorė prof. Marija Barkauskaitė ir kiti. Prorektorius doc. dr. **Vytautas Bernotas** pastebėjo, kad tai pirmas toks įvykis universitete, kai parašoma ir pristatoma knyga apie garbės daktarą. Ragino ir kitus pasekti dr. Jono Dautaro pavyzdžiu ir rašyti apie nuspėliusius mokslui žmones. Visi kalbėjusieji teigiamai vertino doc. dr. Jono Dautaro naują mokslinę studiją.

Doc. dr. **Jonas Dautaras** papasakojo, jog faktografinę medžiagą, mokslinius ir publicistinius straipsnius apie prof. Joną Račkauską pradėjo rinkti iš periodinės spaudos, kai tik Lietuva atgavo Nepriklausomybę. Tuomet profesorius buvo dažnas svečias Lietuvos aukščiausiose valdžios, kultūros ir švietimo institucijose, patarimais ir konkrečia veikla prisidėjęs prie Lietuvos kuo greitesnio atsinaujinimo, demokratinės visuomenės kūrimo šalyje. Dr. Jonas Dautaras, daugiausia duomenų sukaupė, stažuodamasis Lituanistikos tyrimo ir studijų centre Čikagoje ir dirbdamas archyvuose. Jis paminėjo, jog šiai ir kitoms jo knygoms buvo lemta pasirodyti, tik kolegoms Pedagoginiame universitete sudarius sąlygas išvykti stažuotis, o Lituanistikos tyrimo ir studijų centro pirmininkui prof. Jonui Račkauskui pakvietus.

Savo kalboje prof. dr. **Jonas Račkauskas** pasidžiaugė šiuo renginiu, išreiškė didelį dėkingumą Universiteto vadovams, ypač Edukologijos katedros vedėjai prof. Marijai Barkaus-

kaitei, už pakvietimą dalyvauti šiame renginyje, už galimybę pasidalinti mintimis apie šių dienų gyvenimo, kultūros ir mokslo aktualijas.

Apie knygą “**Prof. dr. Jonas Račkauskas: pedagoginė, mokslinė ir visuomeninė veikla**” VPU laikraštis “Šviesa” 2004 m. Nr. 11 p. 8 išspausdino pasikalbėjimą su jos autoriumi J. Dautaru.

Renginys Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje

Po kelių dienų Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje Lituanikos skyriaus vedėja **Silvija Vėlavičienė** surengė Lituanistikos tyrimo ir studijų centro išleistų knygų parodą bei susitikimą su kai kuriais knygų autoriais: doc. dr. Jonu Dautaru, kun. dr. Rimantu Gudeliu, Henriku Paulausku, magistru Aušriu Matoniu ir kitais, kurie yra lankęsi Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Čikagoje Pasaulio lietuvių bei kituose archyvuose, susitikę su žmonėmis, surinkę daug įdomios ir vertingos informacijos, kurios pagrindu parašė knygų.

Ižanginiame žodyje **Silvija Vėlavičienė** pasidžiaugė, kad bibliotekos Lituanistikos fondą nuolat papildo vis naujos LTSC išleistos knygos, kad atsirado galimybė surengti Lituanistikos tyrimo ir studijų centro išleistų knygų parodą.

Laikinais einantis M. Mažvydo bibliotekos direktoriaus pareigas **Vytautas Gudaitis** apžvelgė bibliotekos ir LTSC bendradarbiavimo raidą, paminėjo, kad Lietuvos nacionalinė biblioteka yra gavusi iš Čikagos devynetą didžiulių siuntų su lietuvių išeivijos spauda, per milijoną knygų ir periodinių leidinių, kuriais apdalintos ir kitos Lietuvos bibliotekos.

Šį kartą atvykdamas į Vilnių Lituanistikos tyrimo ir studijų centro pirmininkas prof. dr. Jonas Račkauskas atgabeno ir perdavė Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai vertingą dovaną - Bostone (JAV) leisto lietuviško laikraščio “Dar-

bininkas” 35-erių metų (1915-1950) mikrofilmų negatyvus, kurie taip pat pateko į minėtą parodą.

Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, pasak prof. Jono Račkausko, daugiau kaip 70-čiai mokslininkų buvo sudaryta galimybė dirbti Lituanistikos tyrimo ir studijų centro archyvuose, rinkti medžiagą savo moksliniams darbams. Nacionalinės bibliotekos darbuotojos ne kartą vyko į Čikagą padėti tvarkyti Lituanistikos tyrimo ir studijų centro bibliotekų. Profesorius kvietė ir toliau prasmingai bendradarbiauti.

Kun. dr. **Rimantas Gudelis** papasakojo, kaip jam kilo mintis parašyti knygą “The Process of Reconciliation within the Lithuanian Catholic Church: After the Soviet Occupation”, taip pat komentavo jo ir I. Daugirdaitės išverstą iš anglų kalbos Robert J. Schreiter knygą “Susitaikymas: Misiija ir tarnystė keičiantis visuomeninei santvarkai” (Vilnius, 2004). Renginio dalyvius ypač sudomino **Henriko Paulausko** pasakojimas apie tai, kaip jis rinko medžiagą ir parašė knygą “Vytautas Petrušis: Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas, finansų ministras, lito tėvas, Sibiro tremtinys, bolševikų sušaudytas”, magistras **Aušrys Matonis** kalbėjo apie savo parengtas knygas - “Religinė muzika: rankraščiai ir spaudiniai Žilevičiaus - Kreivėno muzikologijos archyve”.

VPU doc. dr. Jono Dautaro, nuolat besistažuojančio Litua-

nistikos tyrimo ir studijų centre Čikagoje, tyrimų kryptis - egzodo pedagogika ir lietuvių išeivijos jaunosios kartos lituanistinio ugdymo problemos. Tad jis trumpai aptarė visas penkias šia tematika parodoje eksponuojamas savo knygas, tarp jų ir paskutiniąją apie prof. dr. Jono Račkausko pedagoginę, mokslinę ir visuomeninę veiklą.

Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto doc. dr. **Remigijus Misiūnas** kalbėjo apie neseniai išleistą savo monografiją “Barakų kultūros knygos: lietuvių DP leidyba 1945-1952” (Vilnius, 2003), kuriai medžiagą rinko LTSC archyvuose, bei ateities planus; Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos patarėjas išeivijos klausimais dr. **Rimantas Morkvėnas** papasakojo apie savo kolegų diplomatų Lauryno Jonušausko ir Vaclovo Kleizos knygą “Lietuvos konsulatų Čikagoje 1924 - 2004 metais: dokumentuose ir nuotraukose” (Chicago, 2004); Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto direktorius **Rimantas Kareckas** ir šio instituto Mokslinių leidinių ir žodynų redakcijos vedėja **Virginija Bogušienė** kalbėjo apie bendradarbiavimą su Lituanistikos tyrimo ir studijų centru leidžiant lietuvių išeivijos autorių bei užsienio autorių, rašančių apie Lietuvą ir lietuvius, knygas.

Šie du įspūdingi renginiai - prasmingas bendradarbiavimas tarp Vilniaus ir Čikagos giminingų mokslo, kultūros ir švietimo institucijų. **LTSC inf.**

PRENUMERUOKITE *DIRVA*

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

TRADICINĖ GEGUŽINĖ DIRVAI

Tradicinė gegužinė po stogu DIRVAI padėti rengiama liepos 18-tą dieną, sekmadienį, Tautinių namų viršutinėje salėje. Pradžia 12:30 val. p.p.

Antaninos Uldukienės skanūs lietuviški pietūs, Kalifornijos vynas, kava ir gausūs saldumynai. Turtingas laimės stalas, kuriam, jei atnešite dovanų, būsimė labai dėkingi.

Drauge su bendraminčiais praleisite malonią popietę gerai vėsinamoje salėje, gerai pasivašinsite ir tuo pačiu metu prisidėsite prie lietuviško rašyto žodžio išlaikymo. Rengėjai tikisi, kad visada dosnūs ir lietuviškos spaudos svarbą išeivijoje vertinantys Los Angeles lietuviai gausiai į šį vidurvasario renginį susirinks. Įėjimo auka 12 dol.

***Ruošia Tautinės Sąjungos
Los Angeles skyrius***

Tautininkų žinios

Gedimino pr. 22, LT-2600 Vilnius, Lietuva
Tel. (5) 2624935, faksas (5) 2617310
El. p. lietauta@takas.lt; http://www.lts.lt
Redaktorius A.R. Tilindis

STOJIMO Į EUROPOS SĄJUNGA IŠŠŪKIAI

“Tautininkų žinių” interviu su ekonomistu Algiu Avižieniu

- Lietuva gegužės 1 dieną tapo Europos Sąjungos nare. Ši Sąjunga be teigiamų dalykų, apie kuriuos visi šneka (ypač ES išmokos palankiai paveiks Lietuvos žemės ūkį), atneš Lietuvai daug neigiamų poslinkių, ko beveik niekas iš politikų nenori minėti. Pirmiausia, kaip paveiks Lietuvos darbo rinką atsivėrę ES vartai? Ar nepaskatins tai naujos, didelės emigracijos bangos?

- Trumpalaikėje perspektyvoje stojimas jau dabar paskatino piliečius trauktis į tą šalį, kuri stato mažiausiai kliūčių įsidarbinimui, t.y. į Angliją. Autobusų ir lėktuvų skrydžių vietos yra užsakytos kelioms savaitėms į priekį. Įsidarbinimo užsienyje agentūros praneša, kad susidomėjusiųjų skambučių sulaukiama tris kartus daugiau nei prieš mėnesį. Tas pats galioja kaimyninėje Lenkijoje. Išvykstančiųjų srautas iš tos šalies į Angliją yra tris kartus didesnis nei pernai.

Pažvelgus per ilgalaikės perspektyvos prizmę, jei mūsų Vyriausybė toliau bandys įgyvendinti Vakarų Europos valstybių “socialiai” orientuotą ekonominę politiką, kuri yra labai brangi ir slegia verslo subjektus, nematysim realių pokyčių darbo rinkos sferoje. Kitaip sakant, jei mūsų valdžia bandys įvesti pasaulyje aukščiausius mokesčius ir mūsų šalyje, nesulauksim pakankamai naujų darbo vietų. Ypač blogai veikia naujų darbo vietų kūrimą aukšti fizinių asmenų pajamų ir Sodros mokesčiai. “Europinis” 18 procentų PVM mokestis ir toliau slopina paklausą šalyje, o tai neigiamai veikia ir įmones gaminančias ar teikiančias paslaugas vidaus rinkai. Jei nepasuksim vairo į dešinę, nemažinsim mokesčių, nesulauksim naujų darbo vietų kūrimo, šalies demografinis nukraujavimas tęsis ir toliau.

- ES įstatymai bus viršesni nei Lietuvos. Mes savo leidžiamais įstatymais negalėsime valdyti ekonominių procesų Lietuvoje. Ar nepavirsime tokiu atveju ekonomine ES provincija, be savo vidinės iniciatyvos?

- Kad prasti reikalai su mūsų valdžios iniciatyva jau seniai matome. Kodėl taip yra - tai didelė atskira tema apimanti nemažą dalį mūsų istorijos, okupacijų, kolonijinio statuso pa-

darinius. Bet, kad ES gilinta tokį mūsų valdančiųjų pasyvumą man yra akivaizdu. Tegul skaičiuojamas nurodo bent vieną mūsų Vyriausybės veiklos esminę sritį, kurioje nedominuotų ES modelis, rekomendacijos arba direktyvos. ES provincijos statusas pas mus galioja 9 metai nuo to momento, kai valdantieji nutarė siekti ES narystės. Per tą laiką įdiegta 80,000 puslapių ES normų mūsų valstybės gyvenime.

Anksčiau mūsų pasyvumą būtų galima pateisinti kadru patirties stoka. Dabar gi turime tūkstančius ekspertų, mokančių užsienio kalbas, perpratusių Vakarų pasaulio gyvenseną, politiką, bei ekonominę valdymą. Man įdomiausias klausimas yra, kada šiai mūsų išsprusiai jaunajai kartai ateis noras tapti tikrais šeimininkais savo šalyje?

- Šiuo metu lietuvių tautos sąmoningumas labai išbalansuotas. Dauguma pilietinių institucijų nėra reikiamo humanistinio lygmens. Yra ryškus žmonių kartų konfliktas, didelė disproporcija tarp turtingųjų ir skurdžių. Nesuiformavęs vidurinysis tautos sluoksnis. Ar ES dar labiau nepagilins lietuvių tautos moralinės ir idėjinės krizės?

- Tęsiant aukščiau išdėstytas mintis, norėčiau pabrėžti, kad žmogaus veiksmas formuoja jo identitetą. Nepriklausoma asmenybė turi elgtis nepriklausomai, jei ji tokia nori išlikti. Pilietiškumui būtinas atsakomybės jausmas ir tam turi egzistuoti terpė, kurioje individas gali demonstruoti savarankišką savybes, dalyvaujant visuomeniniame gyvenime. Subiurokratintas ES valdymas, masinis direktyvų plūstelėjimas iš svetur, kaip tik ir skatina priešingas vertybes: konformizmą, politiską priklausomumą, stipresnios pusės dominavimą, silpnėsios ignoravimą, paklusnumą visuotinai pripažintai praktikai. Valdymas iš tolo gili-na prarają tarp valdančiųjų ir jų subjektų. Igaliojimus valdyti reikia priartinti prie tautos, o ne nutolinti, perleidžiant suverenitetą sostinei, kuri yra pora tūkstančių kilometrų nuo mūsų.

Bet kad išitvirtintų pilietiškos vertybės, o ne visuotinis pasyvumas, reikia tam tikrų prielaidų. Turiu vilčių, kad šiek tiek vėliau ateinantis į valdžią Lietuvos elitas, t.y.,

MYKOLO NAUJOKAIČIO LAIDOTUVĖS

Los Angeles lietuviai amžinybėn palydėjo vieną garbingiausių Lietuvos laisvės kovotojų, Vyčio Kryžiaus kavalielių Mykolą Naujokaitį.

Apeigos vyko birželio 4-tą po pietų pilnoje šv. Kazimiero bažnyčioje. Sukalbėtas rožinis, klebonas Stanislovas Anužis atlaikė gedulingas mišias, savo pamoksle iškeldamas kilnią ir didvyrišką velionio asmenybę. Muzikui Viktorui Raliui vargonais palydint, giedojo choras ir solistai Janina Čekanauskienė, Antanas Polikaitis ir Rimtautas Dabšys. Skaitymus pravedė Alfa Pažiūrienė ir Naujokaičių jaunieji šeimos nariai. Prie lietuvišku audeklu dengto ir trim vainikais - geltonos, žalios ir raudonos spalvos puošto karsto, skautai stovėjo sargyboje.

Ilga mašinų vora lydėjo garbingąjį velionį į Forrest

tas pats išsprusęs jaunimas, atras džiaugsmą valdyti savo artimiausią aplinką, savo tautą, savo valstybę. Dabar siūlomos viešosios normos daugiau nukreiptos į privataus gyvenimo praturtinimą. O tai man reiškia individo gyvenimo galimybių susiaurinimą. Galima tenkintis materialių vertybių kaupimu sau, siekiant didesnio gyvenimo ploto, greitesnio bei patogesnio automobilio, didesnės banko sąskaitos. Bet po kiek laiko privataus turto kaupimas pradeda buktinti. Žmogus pajunta natūralų norą plėsti savo įtaką už privataus gyvenimo ribų. JAV ekonominė istorija rodo, kad patys turtingiausi kapitalistai - tai galėtų būti ir mūsų laikų didžiausios sėkmės etalonai. Tokie galiūnai kaip Rokfeleris, Karnegis, Harmanas, Kenedis, Gatesas, ir daugelis kitų suprato, kad tikras gyvenimo pasitenkinimas ateina, kai stipri asmenybė pajunta, kad ji gali formuoti žmonių sąmonę, keisti visuomenės vertybes, aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime. Taigi patys sėkmingiausi liberalios vertybes propaguojančių visuomenių atstovai anksčiau ar vėliau pradeda elgtis labai nekapitalistiškai. Jie dovanoja milijardus, steigdami universitetus, išlaikydami meno muziejus, remdami operą, finansuodami archeologines ekspedicijas. “Naujalietuviams” tokia elgsena gali atrodyti keista. Turbūt nieko nepadarysi. Jiems lemta patirti visas pradinio kapitalo kaupimo aistras tol, kol visa tai atsibos. Gal po truputį pas mus ir įsigalios kažkas panašaus į kolektyvines vertybes: meilę savo tautai, norą aktyviai formuoti savo šalies istoriją.

Kalbėjosi

Algimantas Birbilas

Lawn kapines, kur, po atatinamų apeigų ir sugiedotų “Marija, Marija”, Lietuvos Himno ir jautraus skautiško “Ateina naktis” atsisveikinimo, palikome Mykolą Naujokaitį atsigulti greta savo mylimos žmonos Elenos Jasiukaitytės, kuri su pasauliu išsiskyrė prieš devynetą metų.

Palikome ir grįžome į šv. Kazimiero parapijos patalpas. Didžiojoje salėje buvo paruošti atsisveikinimo pietūs, po kurių velionio sūnus dr. Saulius Naujokaitis pravedė atsiminimų ir atsisveikinimų pyne. Velionio didvyriškus darbus nušviečiantį žodį gražiai išsakė garbės gen. Konsulas Vytautas Čekanauskas. Apie buvusį aktyvų skautą kalbėjo trys skautų vadai: Eugenijus Vilkas, Vytautas Vidugiris ir Violeta Gedgaudienė.

Velionio draugas ir gerbė-

ATSIŠVEIKINIMO ŽODIS

Palydėjome dar vieną Sūduvos krašto tautietį į amžino poilsio vietą. Atsisveikinome su juo kapinėse mums lietuviams priimtu būdu: malda, giesme, Lietuvos himnu. Amžinybėn iškeliavęs Mykolas Naujokaitis, išgyvenęs šioje žemėje beveik 89 metus, visą savo gyvenimą liko ištikimas skautiškiems idealams - tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui. Tai jis atliko sąžiningai eidamas bet kokiam jam patikėtas pareigas.

Iš Mykolo gimtinės - Bartininkų ir apylinkės yra kilę nemažai iškilių asmenų: pedagogų, rašytojų, visuomenės veikėjų. Bene geriausiai iš jų žinomas yra Lietuvos patriarchu vadinamas dr. Jonas Basanavičius. Į šią iškilių asmenų draugystę įeina ir Mykolas Naujokaitis. Iš profesijos - teisininkas, baigęs Vytauto Didžiojo Universiteto Teisų fakultetą, dirbęs Kaune apylinkės teismo teisėju. Tačiau kaip ir dauguma tų laikų patriotiškai nusiteikusių studentų, jis susidomi karo tarnyba ir 1937 metais Kaune baigia Karo mokyklą atsargos jaunesnio leitenanto laipsniu. Šį savo karinį patyrimą jis greitai pritaiko gyvenime, nes tik sovietams 1940 metais okupavus Lietuvą, buvo vienu iš antisovietinio pagrindinio organizatorių. Vilniaus antibolševikinio centrinio štabo narys. 1941 slapta vyksta į Berlyną pas ten veikusią Lietuvos rezistencijos vadovybę. Grįžtant pasienyje, nors ir yra sovietinių sargybinių sunkiai sužeidžiamas ir suimamas, pasistengia iš ligoninės sėkmingai perduoti dalį žinių rezistentų vadovybei Kaune ir Vilniuje. Nacių okupacijos pradžioje išlaisvintas jis nenurimsta. Ištikimybės priesaika duota Lietuvai, neleidžia jam ramiai žiūrėti į kito okupanto

jas, žurnalistas Antanas Dundzila, atskridęs į laidotuves iš Floridos, trumpai ir suglaustai rado pačius esminius, tiksliausius žodžius. Kalbėdamas angliškai, kad ir lietuvių kalbos nemokantys suprastų, apibūdino Mykolą Naujokaitį: “He was a gentleman, a scholar and a hero” (Jis buvo džentelmenas, mokslininkas ir didvyris). Dar kalbėjo šeimos nariai ir giminaičiai.

Tą neužmirštamą popietę ne vienas laidotuvių dalyvis, jei anksčiau ir nedaug apie Mykolą Naujokaitį žinojo, išskyrus kad labai mielas ir draugiškas buvo kaimynas ar bendradarbis, visada besišypsantis ir priekin nesiveržiantis žmogus, dabar tyliai pats sau, o gal pusbalsiu greta sėdinčiam kaimynui pašnibždėjo: “turėjome savo tarpe tikrą didvyrį”.

Rūta Sakienė

niokojamą kraštą, ir jis įsijungia į antinacinę veiklą, tapdamas vienu iš Lietuvių fronto vadovų.

Kaip svarbi buvo jo anuometinė misija į Berlyną, matome iš jo 1971 metais “Į Laisvę” žurnale (Nr. 51-58) paskelbto straipsnio “Tauta ruošiasi sukilti”. Ten jis tarp kitko rašė: ...1941 metų pradžioje gyveniman išėjo Vyriausias Komitetas, kurio nariais tapo Vilniaus ir Kauno centrinių organų veikėjai. Greitai tačiau paaiškėjo, kad centras Vokietijoje nepakankamai orientavosi situacijoje Lietuvoje ir kad veiklos koordinavimui yra būtina vienam iš Vyriausio Komiteto narių vykti Vokietijon ir tiesiogiai išsiaiškinti visus pagrindinius reikalus, ypač, eventualiu atveju, sukilimo eigą ir laikinosios vyriausybės sudarymą...”

Ši, vos ne gyvybę kainavusi misija, buvo sėkmingai įvykdyta. Ir tik po daugiau kaip pusės šimto metų -1998 metų liepos 1 dienos Dekretu Nr. 111, Mindaugo karūnavimo - Valstybės dienos proga, už nuopelnus Lietuvos valstybei, Respublikos prezidentas Valdas Adamkus apdovanoja buvusį rezistencinio pagrindžio ryšininką Mykolą Naujokaitį Vyčio Kryžiaus ordino Komandos Kryžiumi.

Albert Pike yra pasakęs: “Ką mes padarėme sau, mirs su mumis; ką mes padarėme kitiems ir pasauliui, liks amžiams.” Mykolas Naujokaitis savo gyvenimu ir darbais įsimamžino save. Ilsėkis ramybėje mielas ir brangus Lietuvos sūnau.

*Vytautas Čekanauskas
Lietuvos Respublikos
garbės generalinis konsulas*

RENGINIŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 20 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 12 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 25-26 d. Lietuvos Vyčių Vidurio centrinės apylinkės šventkelionė – Dievo Motinos parapijos patalpose.

SPALIO 9 d. 5:30 v.p.p. Sergančių patepimo mišios Šv. Jurgio bažnyčioje.

SPALIO 9-10 dienomis, Mariaus Narbutaičio meno darbų paroda Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. Rengia vyr. skaučių Židiny.

LAPKRIČIO 14 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

PAULIUS JURKUS IR AŠ

Nelabai seniai pradėjau eiti pietauti su Paulium Jurkum į kuklų restoranėlį, kurį jis vadindavo “Šilelis”. Jis ten eidavo kasdien, nes gyveno vienas, jam buvo liūdna ir vieniša, tai jis nusileisdavo kalnelių žemyn ir užsukdavo į savo įprastą mažą graikišką restoranėlį. Jis turėjo savo stalą, gale, kampe, prie veidrodžių. Ten jis visuomet ateidavo ir laukdavo manęs punktualiai, o aš beveik visada vėluodavau. Bet jis niekada nesupykdavo, apsidžiaugdavo mane pamatęs. “Kvietkeli, kaip Tau einasi”? Beveik kiekvieną kartą jis atsinešdavo visą terbą knygų, užrašų, sąsiuvinų. Pasidėdavo ant stalo tris ar keturis ar net daugiau rašalinių plunksnų, atsiversdavo bloknotėlį, ant kurio būdavo aiškiai ir gražiai užrašyta, “Susitikimas su dr. Giedre Kumpikaite”, data ir valanda.

Mes pirmiausiai pasikalbėdavome apie projektus. Užsakydavome pietus, jis beveik visuomet žuvies su bulvių koše ir žirneliais. Kartais išgerdavome po stikluką vyno. Laike pietų nebuvo jokių rimtų kalbų. Po pietų prasidėdavo mūsų intelektual diskusija. Kadan gi mano žinios apie lietuvišką literatūrą buvo iš esmės, menkos, tai jis man pasakodavo, dėstydamas ir analizuodavo, kritikuodavo įvairius rašytojus. Aš jo klausdavau, kas jam patinka, kas ne. Jis labai nekaip vertindavo dabartinę lietuvišką literatūrą, kuri, pagal jį, buvo per daug sovietiška, arba poezija, anot jo, žaidimas žodžiais, o ne mintimis arba širdimi. Paulius buvo roman-

tikas. Jam reikėdavo rasti jausmą literatūroje, gilesnę prasmę negu kasdienybė. Jis nemėgo pasipūtėlių, tuštuolių, garbėtroškų rašytojų. Jis mėgo švarią, gražią aiškią lietuvišką kalbą. Jis mylėjo savo Lietuvą, savo Žemaitiją, savo žmones. Jis žinojo jos legendas, jos pasakas, jos simboliką. Žmogus su širdim, žmogus su jausmu, bet žmogus ir su sąmoju, su iškalba. Daug prisimenu jo pasakojimų - vienas iš liūdniausių, tai kai dviems draugams ruošiantiems bėgti nuo komunistų, jo geriausią draugą poetą Vytautą Mačernį užmušė skeveldra paties Pauliaus kieme. Jis dažnai mąstydavo apie šį keistą žmogaus likimą - Mačernis mirė toks jaunas, o Paulius išgyveno toki ilgą amžių tremtyje. Akimirkos reikalas ir viskas pasikeitė. Dažnai kalbėdavom apie prancūzų Alain-Fournier romantišką knygą “Le Grand Meaulnes” - romantiškumo pavyzdys, troškimas paslaptingo dvaro, prarastos meilės, jos ieškojimas, nusivylimas. Svajonės turi likti svajonės. Paulius pabėgdavo nuo tos realybės, kuri jam buvo per daug brutali. Jis vengdavo konfrontacijų, žemumo, grubumo. Jo prieglobstis buvo literatūra, graži muzika. Daug ką galima dar pasakyti apie Paulių - jo džentelmeniškumą, jo kultūringumą, jo išsilavinimą, bet, gal svarbiausiai, tai, kad jis buvo tikras patriotas. Aš vis girdžiu jo žodžius, “Kvietkeli, reikia skleisti meilę ir grožį, ir viskas bus gerai”.

Dr.Giedrė Kumpikaite

Broliai Manomaičiai - Augiras, Rymas, Povilas ir jų šeimos 2004 m. balandžio mėn. 11 d. staigiai neteko motinos, uošvės ir mamutės/močiutės

A.A. IRENOS MANOMAITIENĖS

(mylima žmona a.a. **EUGENIJAUS MANOMAIČIO**)

gyvenusios Juno, Floridoje.

Šeima nuoširdžiai dėkoja pietų Floridos Lietuvių Bendruomenei, Balfui, Lietuvos Dukterim, “Dainos” chorui ir visiems draugams už maldas, mišias, gausiai išreikštas užuojautas, gėles, aukos ir už dalyvavimą atsisveikinimo pamaldose West Palm Beach 2004 m. balandžio mėn. 15 d.

Manomaičiai maloniai kviečia visus draugus dalyvauti laidotuvėse birželio mėn. 28 d. 11 v.r. Forest Hills kapinėse, Jamaica Plain, MA ir į priėmimą po laidotuvių Phillips House, Dorchester, MA.

Galintieji dalyvauti prašome pranešti Rymui Manomaičiui - 79 Park Street, Pepperell, MA 01463. Telefonas 1 (978) 433-8516.

A † A STASIUI PETKUI

mirus Lietuvoje,
broliui VACIUI ir jo žmonai LIUDAI
PETKAMS Floridoje, reiškiamo gilią užuojautą
ir kartu liūdime.

*Aldona ir Edvardas Bliumentaliai
Jadze Dautienė
Bronė ir Benjaminas Paulioniai
Elza ir Vytas Račkauskai
Jonas Rastenis
Roma ir Henrikas Tatarūnai*

PREMIJOS STUDENTŲ KŪRYBINIAMS DARBAMS

Vokietijos grupei “NORD/LB” priklausantis trečiasis pagal dydį mūsų šalies komercinis bankas “NORD/LB Lietuva” dvylikai geriausių Vilniaus dailės akademijos studentų kūrybinių darbų skirs premijas po 1500 litų. Toks jaunų kūrėjų skatinimas numatytas banko “NORD/LB Lietuva” pasirašytoje bendradarbiavimo sutartyje su Vilniaus dailės akademija. Rugsėjo mėnesį VDA galerijoje “Akademija” Vilniuje bus surengta premijuotų darbų paroda.

“Vilniaus dailės akademija - vienintelė universitetinė menų akademija Lietuvoje, vienijanti beveik dviejų tūkstančių jaunųjų meno kūrėjų - studentų, doktorantų ir meno aspirantų kūry-

bines pajėgas, todėl bendradarbiavimas su tokiais rėmėjais, kaip banku, mūsų institucijai labai svarbus”, - teigė VDA rektorius prof. dr. A. Butrimas.

Lietuvių stogų dengimo kompanija, “ART ROOFING CONSTRUCTION”,

įgijusi ilgalaikę darbo patirtį bedirbant su didžiausių stogų dengimo kontraktoriais ir atliekanti kokybišką darbą, turinti biznio draudimą, nori pasiūlyti savo paslaugas lietuvių bendruomenės žmonėms su 10 % nuolaida. Visais rūpimais klausimais **skambinkite Tomui**, tel. **1 (440) 669-5555. Darbo įvertinimas - vel-tui**. Taip pat kompanija ieško naujų darbininkų.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Century 21
Leaders

Real Estate For You World

The Greens of Lyndhurst
5666 Mayfield Road
Lyndhurst, Ohio 44124

Ričardas Širvinskas Realtor

440 749-2121
440 443-2100
rsirvinskas@peoplepc.com

- padėdų pirkti, parduoti, išsinuomuoti nekilnojama turtą,
- atlieku nemokamą nekilnojamo turto analizę,
- profesionalus statybos darbų įvertinimas,
- padėdų surasti finansavimą su minimaliu ar be pradinio įnašo

VISOS KONSULTACIJOS NEMOKAMOS IR KONFIDENCIALIOS!

DIRVAI AUKOJO

L.Kazlauskas, Chicago, IL	45
T.Bukaveckas, Chicago, IL	25
P.Jokubka, St.Pete, FL	25
R.Petrauskiene, Clarks Sum, PA	20
J.Dautas, Willoughby, OH	10
V.Petkus, St.Pete Bch., FL	10
H.Malskis, Euclid, OH	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

“PENKI TAŠKAI”

Šias metais Kanadoje buvo išleista knyga “Penki taškai” - mąstymai apie gyvenimą, įvykius ir žmones. Autorius yra Kanados lietuvių savaitraščio “Tėviškės Žiburiai” redaktoriaus Česlovas Senkevičius. Knyga turi 286 puslapius. Joje trys dalys – I Atspindžiai ir šešėliai, II – I Lietuvos atgimimą žvelgiant ir III – Kasdienybės sukuriai ir vingiai. Tai rinkinys straipsnių skelbtų “Tėviškės žiburiuose”. Knygą maketavo ir spausdino Jurgio Kuliešiaus spaustuvė “Printing Net” Toronte.

Dirvos inf.

Š. Jasikevičiaus rankose – 2003 m. vyrų krepšinio apdovanojimas – Europos čempionų prizas.

SPORTAS

TRYŠ GERIAUSI

Net trys lietuviai krepšinin-
kai pateko į geriausių Europos
žaidėjų penketą per tradicinius
rinkimus, kuriuos po kiekvieno
sezonu rengia Prancūzijos sa-
vitraštis "Basket News". **Arvy-
das Sabonis** pripažintas geriau-
siu 2003-2004 metų sezono Eu-
ropos krepšinininku. **Šarūnas
Jasikevičius** šiuose rinkimuose
užėmė antrąją, o **Arvydas Ma-
cijauskas** - ketvirtąją vietą.
Geriausią sezono krepšinin-
ką šiemet rinko 41 žurnalistas iš 15
Europos valstybių. Antrus me-
tus iš eilės vienas geriausių Eu-
ropoje įžaidėjų lietuvis Šarūnas
Jasikevičius laimėjo visus įma-
nomus titulus. Krepšinio sezoną
su Eurolygos čempione Tel Avi-
vo "Maccabi" jis baigė tap-
damas ir Izraelio čempionu. Šie
laurai Šarūnui - jau septintas iš
eilės titulas.

"ŽALGIRIUI 60"

Šiemet Lietuvos sporto drau-
gija "Žalgiris" mini savo gy-
vavimo 60-ties metų sukaktį. Ta
proga pasirodė 50 puslapių
leidinys - graži informacinė
knygelė, kuriai tekstus paruošė
sporto žurnalistė Marytė Mar-
cinkevičiūtė, o išleido "Homer
liber" leidykla. Leidinyje gausu
informacijos ir spalvotų nu-
traukų iš šios garsiausios Lietu-
voje sporto draugijos veiklos.

Daugumas Amerikoje gy-
venančių mūsų tautiečių, turbūt,
yra girdėję tik apie žymųjį
Kauno "Žalgirio" krepšinio
klubą, kurio komandos jau eilę
metų skina pergales tarptau-
tinėje arenoje.

Tačiau "Žalgirio" sporto
draugijai priklauso net 108 klu-
bai, kurie yra įregistruoti sąvi-
valdybėse, o juose sportuoja
daugiai negu 13 tūkstančių

ŽAIDYNĖS ARTĖJA

54-sios Š. Amerikos lie-
tuvų metinės sporto žai-
dynės jau čia pat. Kaip jau ži-
nome, jos vyks š.m. birželio
18-20 d., Bridgeport, CN.
Žaidynes vykdo Conneticut
lietuvų sporto klubas, tal-
kininkaujant LB-nės Bridge-
porto apylinkėi.

Žaidynių vadovas Laury-
nas Misevičius pranešė, kad
pagal galutinės registracijos
duomenis, užsiregistravo da-
lyvauti 32 krepšinio koman-
dos iš 18 sporto klubų. Žai-
dynių programoje numatytos
tinklinio pirmenybės nebus
vykdomos dėl nepakankamo
komandų skaičiaus (užsire-
gistravo tik 2 vyrų ir 2 miš-
rios komandos).

Krepšinio varžybos vyks
4-se klasėse. Pateikiame
komandų skaičių kiekvi-
enoje: vyrų A-8, vyrų B-16,

įvairaus amžiaus žmonių. Vien
tik Vilniuje gyvuoja 26 "Žalgi-
rio" klubai, o Kaune jų yra 13.
Iš atskirų rajonų daugiausia to-
kiu vardu klubų yra Jurbarko ra-
jone - 12.

"Žalgirio" draugija buvo
įsteigta baigiantis II Pasauli-
niam karui - 1944-siais. Jo pir-
masis pirmininkas Liudas Ko-
siakas, o dabartinis, vadovaujan-
tis draugijai jau nuo 1987 m. -
Vytautas Nėnius (jis dabar yra ir
Lietuvos Kūno Kultūros ir spor-
to komiteto gen. direktorius).

Šio leidinio pradžioje telpa
Lietuvos ministro pirmininko
Algirdo Brazausko rašinys, kuri-
ame jis pamini pavienius garsi-
uosius žalgiriečius. Leidinyje
yra žvelgiama į "Žalgirio"
draugijos praeitį. "Žalgiris" vis
labiau įsipilietino Lietuvoje,
dažnai tapdavo net lietuvių ko-
vos prieš okupantų simboliu.

Edvardas Šulaitis

moterų 4 ir vaikų (1985 m.
gimimo ir jaunesnių) - 4.

Visos krepšinio rungtynės
vyks Bridgeport universiteto
patalpose, 4-se aikštėse bir-
želio 18 d., penktadienį, žai-
dimai prasidės 8:30 v.v.ir bus
sužaista 8 vyrų B rungtynės
(preliminarinės).

Iškilmingas žaidynių ati-
darymas įvyks birželio 18 d.,
penktadienį, nuo 5:30 v.v., šv.
Jurgio parapijos salėje (St.
George Church Hall, 443 Park
Ave.), kuriame sutiko dalyvauti
ir LR ambasadorius JAV-bėms
ir Meksikai V.Ušackas bei
Bridgeporto universiteto pre-
zidentas N. Salonen.

Birželio 19 d., šeštadienį,
nuo 8:30 v.r. iki 5:30 v.v.
vyks preliminariniai žaidimai
visose klasėse. Bus sužaista
36 rungtynės.

Žaidynių susipažinimo
vakaras, sportininkams ir
visuomenei vyks birželio 19
d., šeštadienį, nuo 7:30 v.v.,
Bridgeport universiteto Stu-
dent Center Social Room.

Sekmadienį, birželio 20
d., žaidynių tęsinys nuo 8:30
v.r., kvartfinaliai, pusfinaliai,
o nuo 12:30 v.p.p. - žaidimai
dėl 3-čios vietos ir finalai vi-
sose klasėse. Žaidynių užda-
rymas - 5:30 v.p.p.

Papildoma informacija,
esant reikalui, teikiama kiek-
vieną darbo dieną nuo 8:00
v.r. iki 10:00 v.r ir nuo 2:00
v.p.p. iki 6:00 v.v., tel. (203)
452-5208

LAUKO TENISO
PIRMENYBĖS
CLEVELANDE

2004 metų ŠALFASS-gos
lauko teniso pirmenybės ir 4-
sis Clevelando LSK Žaibo
kviestinis turnyras numato-
mas 2004 m. liepos 24-25
dienoms Clevelande. Smul-
kios detalės bus paskelbta ar-
timoje ateityje. Informuoja:
Algis Gudėnas, 104 East
199th St., Euclid, OH 44119.
Tel. (216) 481-0465; E-mail:
linrik@adelphia.net.

ŠALFASS inf.

Fixler Realty Group, Inc.

For first time home buyers,
investors, or for those who wish
to sell their homes, contact

LINAS MULIOLIS

216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

or visit our home
on the web at
www.fixlerrealty.com.

**Fixler Realty
Group, Inc.**
Lyndhurst, Ohio

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

886 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama.
teikianti jauką atmosferą būdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.